

**Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**  
**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ**  
**ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ**



**«Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΟΠΩΣ  
ΑΝΑΜΟΡΦΩΘΗΚΕ ΜΕ ΤΟΝ ΝΕΟ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΝΟΜΟ  
3842/2010»**

**ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ, ΑΜ: 2004067**

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΛΥΓΓΙΤΣΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ**

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

|                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------|----|
| ΕΙΣΑΓΩΓΗ .....                                                | 3  |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ.....                            | 4  |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.....       | 14 |
| 2.1.Η κλίμακα φόρου εισοδήματος.....                          | 14 |
| 2.2.Εκπτώσεις εισοδήματος.....                                | 31 |
| 2.3.Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες.....                 | 34 |
| 2.4.Φοροαπαλλαγές.....                                        | 51 |
| 2.5.Αυτοτελής φορολόγηση- Συντελεστές.....                    | 54 |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ..... | 57 |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ ..  | 64 |
| ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ .....                            | 67 |
| ΕΠΙΛΟΓΟΣ .....                                                | 77 |
| ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....                                             | 78 |

## **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Το θέμα της παρούσας εργασίας είναι η φορολογία εισοδήματος στην Ελλάδα έτσι όπως αυτή αναμορφώθηκε με τον νέο φορολογικό νόμο 3842/2010.

Προκειμένου να προσεγγίσουμε όσο το δυνατόν πιο ολοκληρωμένα το θέμα μας, διαρθρώσαμε την μελέτη μας σε τέσσερα κύρια κεφάλαια.

Το πρώτο μας κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στη φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων. Θα προηγηθεί βέβαια, μία ανάλυση της σχέσης των φόρων με το δημόσιο και θα ακολουθήσουν όλες οι σχετικές πληροφορίες που υπάρχουν αναφορικά με την φορολογία των φυσικών προσώπων, όπως η κλίμακα φόρου που χρησιμοποιείται, οι εκπτώσεις, οι αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες, οι φοροαπαλλαγές, οι συντελεστές, κα.

Το δεύτερο και το τρίτο κεφάλαιο είναι αφιερωμένα στη φορολογία εισοδήματος των εμπορικών επιχειρήσεων και των ελεύθερων επαγγελματιών.

Στο τέταρτο κεφάλαιο θα μας απασχολήσουν οι λοιπές διατάξεις για την φορολογία εισοδήματος του νέου νόμου καθώς και ποιες ορίζει ως άλλες μορφές εισοδήματος.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΟ

Η σύγχρονη πολιτεία λόγω της δημοκρατικής δομής και οργάνωσης που έχει, έχει ως έναν από τους βασικότερους στόχους της την προσφορά κοινωνικών παροχών στους πολίτες της. Για να μπορέσουν όμως οι παροχές αυτές να υλοποιηθούν, είναι απαραίτητη προϋπόθεση η εύρεση πόρων.

Προκειμένου λοιπόν να συγκεντρωθούν τα χρήματα που είναι απαραίτητα, το κράτος επιβάλλει φόρους στα εισοδήματα και στις περιουσίες των πολιτών του.

Σύμφωνα με το ΣΤΕ, η έννοια του φόρου είναι η κάτωθι:

*Φόρος είναι η χάριν των κρατικών εν γένει σκοπών επιβαλλομένη εις τους πολίτας αναγκαστική παροχή άνευ ουδεμίας συσχετίσεως προς ειδικής τινά αντιπαροχή προς αυτούς προσφερομένην.<sup>1</sup>*

Οι φόροι τους οποίους επωμίζονται οι πολίτες έχουν μία βασική διάκριση μεταξύ τους και διαχωρίζονται σε άμεσους και έμμεσους φόρους. Άμεσοι φόροι θεωρούνται οι χαρακτηριζόμενοι από τον προϋπολογισμό του κράτους ως τέτοιοι και διακρίνονται με την σειρά του σε φόρους εισοδήματος και φόρους στην περιουσία.<sup>2</sup>

Οι υποχρεώσεις των πολιτών αλλά και του κράτους, αναφορικά με τους φόρους, αποτυπώνονται και στο Σύνταγμα της Ελλάδος και πιο συγκεκριμένα, αναφορές για το θέμα υπάρχουν στα παρακάτω άρθρα:

---

<sup>1</sup> ΣΤΕ 783/82, 1750/83, 649/81.

<sup>2</sup> Μαρινάκη Π., Καραμανλή – Μπαρουτάκη Αθ. (1995), *Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Θεωρία – Νομολογία, Υποδείγματα*, Νομική Βιβλιοθήκη, σελ. 24.

#### **Άρθρο 4, παράγραφος 5**

*Οι Έλληνες πολίτες συνεισφέρουν χωρίς διακρίσεις στα δημόσια βάρη, ανάλογα με τις δυνάμεις τους.<sup>3</sup>*

#### **Άρθρο 28, παράγραφος 1**

*Οι γενικά παραδεγμένοι κανόνες του διεθνούς δικαίου, καθώς και οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμιάς, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου. Η εφαρμογή των κανόνων του διεθνούς δικαίου και των διεθνών συμβάσεων στους αλλοδαπούς τελεί πάντοτε υπό τον όρο της αμοιβαιότητας.<sup>4</sup>*

#### **Άρθρο 36, παράγραφος 2**

*Οι συνθήκες για εμπόριο, φορολογία, οικονομική συνεργασία και συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς ή ενώσεις, και όσες άλλες περιέχουν παραχωρήσεις για τις οποίες, σύμφωνα με άλλες διατάξεις του Συντάγματος, τίποτε δεν*

---

<sup>3</sup> Το *Σύνταγμα της Ελλάδας* από την ιστοσελίδα της Βουλής ([www.hellenicparliament.gr](http://www.hellenicparliament.gr)) όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27<sup>ης</sup> Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

<sup>4</sup> Το *Σύνταγμα της Ελλάδας* από την ιστοσελίδα της Βουλής ([www.hellenicparliament.gr](http://www.hellenicparliament.gr)) όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27<sup>ης</sup> Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

μπορεί να οριστεί χωρίς νόμο, ή οι οποίες επιβαρύνουν ατομικά τους Έλληνες, δεν ισχύουν χωρίς τυπικό νόμο που τις κυρώνει.<sup>5</sup>

### **Άρθρο 43**

1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει τα διατάγματα που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των νόμων και δεν μπορεί ποτέ να αναστείλει την εφαρμογή τους ούτε να εξαιρέσει κανέναν από την εκτέλεσή τους.
2. Ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όριά της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό. (Η παράγραφος 3 καταργήθηκε κατά την αναθεώρηση το 1986).
3. Με νόμους που ψηφίζονται από την Ολομέλεια της Βουλής μπορεί να παρέχεται εξουσιοδότηση έκδοσης κανονιστικών διαταγμάτων για τη ρύθμιση των θεμάτων που καθορίζονται σ' αυτούς σε γενικό πλαίσιο. Με τους νόμους αυτούς χαράζονται οι γενικές αρχές και οι κατευθύνσεις της ρύθμισης που πρέπει να ακολουθηθεί και τίθενται χρονικά όρια για τη χρήση της εξουσιοδότησης.

---

<sup>5</sup> Το Σύνταγμα της Ελλάδας από την ιστοσελίδα της Βουλής ([www.hellenicparliament.gr](http://www.hellenicparliament.gr).) όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27<sup>ης</sup> Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

4. Τα κατά το άρθρο 72 παράγραφος 1 θέματα της αρμοδιότητας της Ολομέλειας της Βουλής δεν μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο εξουσιοδότησης κατά την προηγούμενη παράγραφο.<sup>6</sup>

#### **Άρθρο 44**

1. Σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επείγουσες και απρόβλεπτης ανάγκης ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί, ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου, να εκδίδει πράξεις νομοθετικού περιεχομένου. Οι πράξεις αυτές υποβάλλονται στη Βουλή για κύρωση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 72 παράγραφος 1, μέσα σε σαράντα ημέρες από την έκδοσή τους ή μέσα σε σαράντα ημέρες από τη σύγκληση της Βουλής σε σύνοδο. Αν δεν υποβληθούν στη Βουλή μέσα στις προαναφερόμενες προθεσμίες ή αν δεν εγκριθούν από αυτή μέσα σε τρεις μήνες από την υποβολή τους, παύουν να ισχύουν στο εξής.
2. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προκηρύσσει με διάταγμα δημοψήφισμα για κρίσιμα εθνικά θέματα, ύστερα από απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας του όλου αριθμού των βουλευτών, που λαμβάνεται με πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου. Δημοψήφισμα προκηρύσσεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με διάταγμα και για ψηφισμένα νομοσχέδια που ρυθμίζουν σοβαρό κοινωνικό ζήτημα, εκτός από τα δημοσιονομικά, εφόσον αυτό αποφασιστεί από τα τρία πέμπτα του

---

<sup>6</sup> Το Σύνταγμα της Ελλάδας από την ιστοσελίδα της Βουλής ([www.hellenicparliament.gr](http://www.hellenicparliament.gr)) όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27<sup>ης</sup> Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

συνόλου των βουλευτών, ύστερα από πρόταση των δύο πέμπτων του συνόλου και όπως ορίζουν ο Κανονισμός της Βουλής και νόμος για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής. Δεν εισάγονται κατά την ίδια περίοδο της Βουλής περισσότερες από δύο προτάσεις δημοψηφίσματος για νομοσχέδιο.

3. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας σε εντελώς εξαιρετικές περιστάσεις μπορεί να απευθύνει προς το Λαό διαγγέλματα, μετά από σύμφωνη γνώμη του Προέδρου της Κυβέρνησης. Τα διαγγέλματα προσυπογράφονται από τον Πρωθυπουργό και δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.<sup>7</sup>

### **Άρθρο 76**

1. Κάθε νομοσχέδιο και κάθε πρόταση νόμου συζητείται και ψηφίζεται μία μόνο φορά, καταρχήν, κατ' άρθρο και στο σύνολο με την εξαίρεση των περιπτώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 72.
2. Ψηφισμένο σχέδιο ή πρόταση νόμου που αναπέμπεται κατά το άρθρο 42 συζητείται και ψηφίζεται από την Ολομέλεια της Βουλής δύο φορές και σε δύο διαφορετικές συνεδριάσεις που απέχουν μεταξύ τους δύο τουλάχιστον ημέρες, στην πρώτη συζήτηση καταρχήν και κατ' άρθρο και στη δεύτερη κατ' άρθρο και στο σύνολο.
3. Αν κατά τη συζήτηση έγιναν δεκτές προσθήκες ή τροπολογίες, η ψήφιση στο σύνολο αναβάλλεται για ένα εικοσιτετράωρο από τη

---

<sup>7</sup> Το Σύνταγμα της Ελλάδας από την ιστοσελίδα της Βουλής ([www.hellenicparliament.gr](http://www.hellenicparliament.gr).) όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27<sup>ης</sup> Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.



διανομή του τροποποιημένου νομοσχεδίου ή πρότασης νόμου με την εξαίρεση των περιπτώσεων που προβλέπονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 72.

4. Νομοσχέδιο ή πρόταση νόμου που χαρακτηρίζεται από την Κυβέρνηση κατεπείγον εισάγεται για ψήφιση, ύστερα από περιορισμένη συζήτηση σε μία συνεδρίαση, από την Ολομέλεια ή το κατά το άρθρο 71 Τμήμα, όπως ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής.
5. Η κυβέρνηση μπορεί να ζητήσει να συζητηθεί σε ορισμένο αριθμό συνεδριάσεων, νομοσχέδιο ή πρόταση νόμου που έχει επείγοντα χαρακτήρα, όπως ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής.
6. Η επιψήφιση δικαστικών ή διοικητικών κωδίκων, που συντάχθηκαν από ειδικές επιτροπές, οι οποίες έχουν συσταθεί με ειδικούς νόμους, μπορεί να γίνει από την Ολομέλεια της Βουλής με ιδιαίτερο νόμο που τους κυρώνει στο σύνολό τους.
7. Με τον ίδιο τρόπο μπορεί να γίνει κωδικοποίηση διατάξεων που υπάρχουν με απλή ταξινόμησή τους ή επαναφορά στο σύνολό τους καταργημένων νόμων, εκτός από τους φορολογικούς.<sup>8</sup>

### **Άρθρο 78**

1. Κανένας φόρος δεν επιβάλλεται ούτε εισπράττεται χωρίς τυπικό νόμο που καθορίζει το υποκείμενο της φορολογίας και το εισόδημα, το είδος

---

<sup>8</sup> Το Σύνταγμα της Ελλάδας από την ιστοσελίδα της Βουλής ([www.hellenicparliament.gr](http://www.hellenicparliament.gr).) όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27<sup>ης</sup> Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

- της περιουσίας, τις δαπάνες και τις συναλλαγές ή τις κατηγορίες τους, στις οποίες αναφέρεται ο φόρος.*
- 2. Φόρος ή άλλο οποιοδήποτε οικονομικό βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου κατά το οποίο επιβλήθηκε.*
  - 3. Κατ' εξαίρεση, όταν επιβάλλεται ή αυξάνεται εισαγωγικός ή εξαγωγικός δασμός ή φόρος κατανάλωσης, επιτρέπεται η είσπραξή τους από την ημέρα που κατατέθηκε στη Βουλή το σχετικό νομοσχέδιο, υπό τον όρο ότι ο νόμος θα δημοσιευθεί μέσα στην προθεσμία που ορίζει το άρθρο 42 παράγραφος 1 και πάντως το αργότερο μέσα σε δέκα μέρες από τη λήξη της συνόδου.*
  - 4. Το αντικείμενο της φορολογίας, ο φορολογικός συντελεστής, οι απαλλαγές ή εξαιρέσεις από τη φορολογία και η απονομή των συντάξεων δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης. Δεν είναι αντίθετος προς την απαγόρευση αυτή ο καθορισμός με νόμο του τρόπου που βεβαιώνεται η συμμετοχή του Κράτους και των δημόσιων γενικά οργανισμών στην αυτόματη υπερτίμηση, που προκαλείται αποκλειστικά από την εκτέλεση δημόσιων έργων στην παρακείμενη ιδιωτική ακίνητη περιουσία.*
  - 5. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται να επιβληθούν με εξουσιοδότηση νόμων πλαισίων εξισωτικές ή αντισταθμιστικές εισφορές ή δασμοί, καθώς και να ληφθούν οικονομικά μέτρα στο πλαίσιο των διεθνών σχέσεων της*

*Χώρας με οικονομικούς οργανισμούς ή μέτρα που αποβλέπουν στην εξασφάλιση της συναλλαγματικής θέσης της Χώρας.<sup>9</sup>*

### **Άρθρο 79**

- 1. Η Βουλή κατά την τακτική ετήσια σύνοδό της ψηφίζει τον προϋπολογισμό των εσόδων και εξόδων του Κράτους για το επόμενο έτος. Η Βουλή μπορεί να υποβάλλει προτάσεις τροποποίησης επιμέρους κονδυλίων του προϋπολογισμού κατά τη συζήτηση του Προσχεδίου της παραγράφου 3, οι οποίες εισάγονται στην Ολομέλεια και τίθενται σε ψηφοφορία, εφόσον οι τροποποιήσεις δεν έχουν επιπτώσεις στο σύνολο των δαπανών και των εσόδων του Κράτους. Στον Κανονισμό της Βουλής προβλέπεται η ειδικότερη διαδικασία παρακολούθησης από τη Βουλή της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.*
- 2. Όλα τα έσοδα και έξοδα του Κράτους πρέπει να αναγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό και τον απολογισμό.*
- 3. Προσχέδιο του προϋπολογισμού κατατίθεται από τον Υπουργό Οικονομικών στην αρμόδια διαρκή κοινοβουλευτική επιτροπή την πρώτη Δευτέρα του Οκτωβρίου και συζητείται, όπως ορίζει ο Κανονισμός. Ο Υπουργός Οικονομικών, λαμβάνοντας υπόψη και τις παρατηρήσεις της επιτροπής, εισάγει τον προϋπολογισμό στη Βουλή σαράντα τουλάχιστον ημέρες πριν αρχίσει το οικονομικό έτος. Ο προϋπολογισμός συζητείται και ψηφίζεται από την Ολομέλεια σύμφωνα*

---

<sup>9</sup> Το Σύνταγμα της Ελλάδας από την ιστοσελίδα της Βουλής ([www.hellenicparliament.gr](http://www.hellenicparliament.gr).) όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27<sup>ης</sup> Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

*με όσα ορίζει ο Κανονισμός, ο οποίος και εξασφαλίζει το δικαίωμα να εκφράζουν τις απόψεις τους όλες οι πολιτικές μερίδες της Βουλής.*

- 4. Αν για οποιονδήποτε λόγο είναι ανέφικτη η διοίκηση των εσόδων και των εξόδων βάσει του προϋπολογισμού, αυτή ενεργείται με βάση ειδικό κάθε φορά νόμο.*
- 5. Αν δεν είναι δυνατή, επειδή έληξε η περίοδος της Βουλής, η ψήφιση του προϋπολογισμού ή του ειδικού νόμου που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, παρατείνεται για τέσσερις μήνες η ισχύς του προϋπολογισμού του οικονομικού έτους που έληξε ή που λήγει, με διάταγμα το οποίο εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου.*
- 6. Με νόμο μπορεί να καθιερωθεί η σύνταξη προϋπολογισμού για διετή χρήση.*
- 7. Το αργότερο μέσα σε ένα έτος από τη λήξη του οικονομικού έτους κατατίθεται στη Βουλή ο απολογισμός, καθώς και ο γενικός ισολογισμός του Κράτους, που συνοδεύονται υποχρεωτικά από την κατά το άρθρο 98 παράγραφος 1 περίπτωση ε' έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, εξετάζονται από ειδική επιτροπή βουλευτών και κυρώνονται από την Ολομέλεια της Βουλής, σύμφωνα με όσα ορίζει ο Κανονισμός.*

8. Τα προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης εγκρίνονται από την Ολομέλεια της Βουλής, όπως νόμος ορίζει.<sup>10</sup>

### **Άρθρο 107**

1. Η πριν από την 21 Απριλίου 1967 νομοθεσία, με αυξημένη τυπική ισχύ για την προστασία κεφαλαίων εξωτερικού, διατηρεί την αυξημένη τυπική ισχύ που είχε και εφαρμόζεται και στα κεφάλαια που θα εισάγονται στο εξής. Την ίδια ισχύ έχουν και οι διατάξεις των Κεφαλαίων Α' έως και Δ' του τμήματος Α' του νόμου 27/75 «περί φορολογίας πλοίων, επιβολής εισφοράς προς ανάπτυξιν της εμπορικής ναυτιλίας, εγκαταστάσεως αλλοδαπών ναυτιλιακών επιχειρήσεων και ρυθμίσεως συναφών θεμάτων».
2. Νόμος, που εκδίδεται μία φορά μόνο μέσα σε τρεις μήνες από την ισχύ του Συντάγματος, ορίζει τους όρους και τη διαδικασία για την αναθεώρηση ή λύση των εγκριτικών διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν με οποιονδήποτε τύπο κατ' εφαρμογή του νομοθετικού διατάγματος 2687/1953 ή των συμβάσεων που έχουν συναφθεί από 21 Απριλίου 1967 έως 23 Ιουλίου 1974 για επενδύσεις κεφαλαίων εξωτερικού, με εξαίρεση εκείνες που αφορούν τη νηολόγηση πλοίων με ελληνική σημαία.<sup>11</sup>

---

<sup>10</sup> Το Σύνταγμα της Ελλάδας από την ιστοσελίδα της Βουλής ([www.hellenicparliament.gr](http://www.hellenicparliament.gr)) όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27<sup>ης</sup> Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

<sup>11</sup> Το Σύνταγμα της Ελλάδας από την ιστοσελίδα της Βουλής ([www.hellenicparliament.gr](http://www.hellenicparliament.gr)) όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27<sup>ης</sup> Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

### 2.1.Η κλίμακα φόρου εισοδήματος

Το πρώτο άρθρο που αναμόρφωσε ο νέος νόμος είναι αυτό της κλίμακας φόρου του εισοδήματος των φυσικών προσώπων καθώς και τις δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών. Σύμφωνα με τον νέο νόμο λοιπόν:

#### Άρθρο 1

Κλίμακα φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και δαπάνες απόκτησης αγαθών και λήψης υπηρεσιών

#### Μειώσεις φόρου

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2238/1994 (ΦΕΚ 151 Α'), αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το εισόδημα, που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών από το συνολικό εισόδημα του φορολογούμενου, υποβάλλεται σε φόρο με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

| Κλιμάκιο<br>Εισοδήματος<br>(ευρώ) | Φορολογικός<br>Συντελεστής<br>% | Φόρος<br>Κλιμακίου<br>(ευρώ) | Σύνολο<br>Εισοδήματος<br>(ευρώ) | Σύνολο<br>Φόρου<br>(ευρώ) |
|-----------------------------------|---------------------------------|------------------------------|---------------------------------|---------------------------|
| 12.000                            | 0                               | 0                            | 12.000                          | 0                         |
| 4.000                             | 18                              | 720                          | 16.000                          | 720                       |

|            |    |        |         |        |
|------------|----|--------|---------|--------|
| 6.000      | 24 | 1.440  | 22.000  | 2.160  |
| 4.000      | 26 | 1.040  | 26.000  | 3.200  |
| 6.000      | 32 | 1.920  | 32.000  | 5.120  |
| 8.000      | 36 | 2.880  | 40.000  | 8.000  |
| 20.000     | 38 | 7.600  | 60.000  | 15.600 |
| 40.000     | 40 | 16.000 | 100.000 | 31.600 |
| Υπερβάλλον | 45 |        |         |        |

Το αφορολόγητο ποσό των δώδεκα χιλιάδων (12.000) ευρώ ισχύει, εφόσον ο φορολογούμενος προσκομίσει αποδείξεις που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων για δαπάνες αγοράς αγαθών και λήψης υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιεί ο ίδιος, η σύζυγός του και τα τέκνα που τους βαρύνουν. Οι δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στην αλλοδαπή και τα λοιπά πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 47 του Κ.Φ.Ε., όσοι διαμένουν σε οίκο ευγηρίας, οι φυλακισμένοι και οι κάτοικοι κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα πλέον του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους, δικαιούνται το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας χωρίς την προσκόμιση αποδείξεων. Στις πιο πάνω δαπάνες δεν περιλαμβάνονται αυτές που προβλέπονται στις διατάξεις των άρθρων 8 και 9, οι δαπάνες για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων που αναφέρονται στο



άρθρο 17, οι δαπάνες που προβλέπονται στο άρθρο 23, οι δαπάνες ύδρευσης, αποχέτευσης, ηλεκτρισμού και τηλεπικοινωνιών γενικά, καθώς και οι δαπάνες εισιτηρίων κάθε είδους μεταφορικών μέσων.

Το ελάχιστο ποσό των αποδείξεων δαπανών, που απαιτείται να προσκομισθούν, ορίζεται, με βάση το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα του φορολογουμένου, ανά κλίμακα, ως εξής: α) για ατομικό εισόδημα μέχρι δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) αυτού και β) για ατομικό εισόδημα πάνω από δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ, για το τμήμα αυτού μέχρι δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) και για το τμήμα αυτού πάνω από τα δώδεκα χιλιάδες (12.000) ευρώ σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) αυτού. Όταν το ατομικό εισόδημα είναι μέχρι έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ δεν απαιτούνται αποδείξεις δαπανών.

Αν το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων δαπανών του φορολογουμένου υπολείπεται του πιο πάνω ποσοστού, επιβάλλεται φόρος με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) επί της διαφοράς. Αν το ποσό των προσκομιζόμενων αποδείξεων δαπανών υπερβαίνει το ποσοστό αυτό εκπίπτει από το συνολικό φόρο, που προκύπτει με βάση την πιο πάνω κλίμακα, φόρος, που υπολογίζεται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%) επί της διαφοράς. Το ποσό των δαπανών για την επιβολή ή την έκπτωση φόρου, σύμφωνα με τα δύο προηγούμενα εδάφια, δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να υπερβαίνει τα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ για τον υπόχρεο και τα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για συζύγους. Οι δαπάνες που έχουν πραγματοποιηθεί υπολογίζονται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους μόνον εφόσον έχουν



περιληφθεί στην αρχική δήλωση και επιμερίζονται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το δηλούμενο και φορολογούμενο σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις ατομικό εισόδημα της αρχικής δήλωσής τους, αφού προηγουμένως καλυφθεί το ποσό των αποδείξεων που απαιτείται για την κάλυψη του αφορολόγητου ποσού. Όταν ο ένας σύζυγος δηλώνει εισόδημα μέχρι έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ, οι αποδείξεις που προσκομίζονται καλύπτουν το αφορολόγητο ποσό του άλλου συζύγου, εφόσον αυτό υπερβαίνει τα έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ.»<sup>12</sup>

Στο παλαιότερο νόμο, δηλαδή τον 3296/2004, οι κλίμακες φόρου εισοδήματος ήταν οι κάτωθι:

Α) Κλίμακα μισθωτών – συνταξιούχων<sup>13</sup>

| <b>Κλιμάκιο<br/>εισοδήματος</b> | <b>Φορολογικός<br/>συντελεστής<br/>%</b> | <b>Φόρος<br/>κλιμακίου<br/>(ευρώ)</b> | <b>Σύνολο<br/>εισοδήματος<br/>(ευρώ)</b> | <b>Σύνολοι<br/>φόρου<br/>(ευρώ)</b> |
|---------------------------------|------------------------------------------|---------------------------------------|------------------------------------------|-------------------------------------|
| 11.000                          | 0                                        | 0                                     | 11.000                                   | 0                                   |
| 2.000                           | 15                                       | 300                                   | 13.000                                   | 300                                 |
| 10.000                          | 30                                       | 3.000                                 | 23.000                                   | 3.300                               |
| Υπερβάλλον                      | 40                                       |                                       |                                          |                                     |

<sup>12</sup> Ν. 3842, Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

<sup>13</sup> Ν. 3296, Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, φορολογικοί έλεγχοι και άλλες διατάξεις, Αριθμός φύλλου 253, 14 Δεκεμβρίου 2004.

Β) Κλίμακα μη μισθωτών- επαγγελματιών<sup>14</sup>

| Κλιμάκιο<br>εισοδήματος | Φορολογικός<br>συντελεστής<br>% | Φόρος<br>κλιμακίου<br>(ευρώ) | Σύνολο<br>εισοδήματος<br>(ευρώ) | Σύνολο<br>φόρου<br>(ευρώ) |
|-------------------------|---------------------------------|------------------------------|---------------------------------|---------------------------|
| 9.500                   | 0                               | 0                            | 9.500                           | 0                         |
| 3.500                   | 15                              | 525                          | 13.000                          | 525                       |
| 10.000                  | 30                              | 3.000                        | 23.000                          | 3525                      |
| Υπερβάλλον              | 40                              |                              |                                 |                           |

Από τα παραπάνω προκύπτουν δύο σημαντικές διαφορές. Πρώτα απ' όλα, ο νέος νόμος δεν έχει διαφορετική κλίμακα για τους μισθωτούς, τους συνταξιούχους και τους μη μισθωτούς αλλά μία ενιαία. Τα ποσά δε είναι σε όλες τις κατηγορίες πιο αυξημένα όπως για παράδειγμα στο κλιμάκιο εισοδήματος το μικρότερο ποσό είναι τα 4.000 ενώ στο παλαιό νόμο ήταν τα 3.500.

Ένα άλλο νέο στοιχείο που δεν υπήρχε στον προηγούμενο νόμο είναι αυτό των αποδείξεων. Βάση των αποδείξεων μπορεί να είναι αφορολόγητο το ποσό των 12.000 ευρώ. Οι αποδείξεις πρέπει να αφορούν δαπάνες αγορών αγαθών

<sup>14</sup> Ν. 3296, Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, φορολογικοί έλεγχοι και άλλες διατάξεις, Αριθμός φύλλου 253, 14 Δεκεμβρίου 2004.

και λήψης υπηρεσιών που γίνονται από τον φορολογούμενο και τα μέλη της οικογένειάς του. Υπάρχει όμως και μία κατηγορία φορολογούμενων που έχει το αφορολόγητο ποσό της κλίμακας τους χωρίς αποδείξεις και αυτοί αναφέρονται ξεχωριστά στο νέο νόμο. Αποσαφηνίζεται επίσης ποιες δαπάνες δεν περιλαμβάνονται στο αφορολόγητο.

Στο παλαιότερο νόμο ίσχυαν μόνο οι αποδείξεις που είχαν σχέση με ιατρικές παροχές και αμοιβές κυρίως και η διατροφή:

2. Η υποπερίπτωση αα' της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος αντικαθίσταται ως εξής:

«αα) Οι αμοιβές που καταβάλλονται για ιατρικές επισκέψεις και εξετάσεις γενικά, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι ακτινολογικές και μικροβιολογικές εξετάσεις, οι δαπάνες που καταβάλλονται για διαρκή κάλυψη τέτοιων αναγκών, καθώς και η δαπάνη για οδοντοθεραπεία και οδοντοπροσθετική.»

3. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται τελευταίο εδάφιο, ως εξής:

«Επίσης περιλαμβάνονται οι δαπάνες για έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης των τέκνων που ορίζονται στο άρθρο 7, στην περίπτωση που καταβάλλονται από γονέα που δεν συνοικεί μαζί τους λόγω διάζευξης με τον άλλο γονέα.»

4. Στην υποπερίπτωση ββ' της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο δεύτερο εδάφιο, ως εξής:

«Στη δαπάνη της υποπερίπτωσης αυτής περιλαμβάνεται και η δαπάνη του πρώτου εδαφίου που καταβάλλεται ετησίως από γονείς που βρίσκονται σε

διάζευξη, για κάθε τέκνο από αυτά που ορίζονται στο άρθρο 7, στην περίπτωση που δεν συνοικούν μαζί του.»

5. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) του ποσού της διατροφής που καταβάλλεται από τον έναν σύζυγο στον άλλο και επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε με συμβολαιογραφική πράξη. Το ποσό της διατροφής επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση φόρου δεν μπορεί να υπερβεί τα τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.»<sup>15</sup>

Αναφορικά με τις κλίμακες και το αφορολόγητο, ο νέος νόμος συνεχίζει:

2. α. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το αφορολόγητο ποσό του πρώτου κλιμακίου της κλίμακας της προηγούμενης παραγράφου αυξάνεται κατά χίλια πεντακόσια (1.500) ευρώ εάν ο φορολογούμενος έχει ένα τέκνο που τον βαρύνει, κατά τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ εάν έχει δύο τέκνα που τον βαρύνουν, κατά έντεκα χιλιάδες πεντακόσια (11.500) ευρώ εάν έχει τρία τέκνα που τον βαρύνουν και κατά δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ για κάθε τέκνο πάνω από τα τρία που τον βαρύνουν.»<sup>16</sup>

---

<sup>15</sup> Ν. 3296, *Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, φορολογικοί έλεγχοι και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 253, 14 Δεκεμβρίου 2004.

<sup>16</sup> Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

Καινούργιο στοιχείο του νέου νόμου, όπως επίσης και το αφορολόγητο, είναι η αύξηση του η οποία είναι ανάλογη με τον αριθμό των παιδιών του φορολογούμενου, δηλαδή όσα περισσότερα παιδιά έχει τόσο μεγαλώνει το αφορολόγητο.

Στη συνέχεια, ο νέος νόμος ορίζει ότι:

β. Στο τέλος του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται η φράση «και όποιου επόμενου απαιτείται.»

3. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) του ποσού της ετήσιας δαπάνης που καταβάλλει ο φορολογούμενος για ασφάλιστρα ασφαλίσεων ζωής, θανάτου, προσωπικών ατυχημάτων και ασθένειας για την ασφάλιση του ίδιου, της συζύγου του και των τέκνων που τους βαρύνουν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Στη δαπάνη αυτή περιλαμβάνονται και τα ασφάλιστρα που καταβάλλονται ετησίως για την ασφάλιση τέκνων, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 7, από γονείς που βρίσκονται σε διάζευξη και δεν συνοικούν μαζί τους. Το ποσό της δαπάνης ασφαλίσεων επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί τα χίλια διακόσια (1.200) ευρώ για άγαμο και τα δύο χιλιάδες τετρακόσια (2.400) ευρώ για οικογένεια. Το ποσό αυτό υπολογίζεται αθροιστικά και για τους δύο συζύγους, μειώνει το φόρο μόνον εφόσον έχει περιληφθεί στην αρχική δήλωση και επιμερίζεται μεταξύ των συζύγων ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος του καθενός που

φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις, όπως αυτό δηλώθηκε με την αρχική δήλωση.»

4. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται περιπτώσεις ζ', η' και θ' ως εξής:

«ζ) Κατά ποσοστό 20%:

αα) Των ποσών που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγω δωρεάς στο Δημόσιο, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το Εθνικό Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής, τους ιερούς ναούς, τις ιερές μονές του Αγίου Όρους, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τα Πατριαρχεία Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων, την Ιερά Μονή Σινά, την Ορθόδοξη Εκκλησία της Αλβανίας, τα ημεδαπά Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που είναι νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, καθώς και το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων.

ββ) Της αξίας των ιατρικών μηχανημάτων και των ασθενοφόρων αυτοκινήτων, που μεταβιβάζονται λόγω δωρεάς στα κρατικά και δημοτικά νοσηλευτικά ιδρύματα και τα νοσοκομεία που αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχορηγούνται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό.

γγ) Των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγω δωρεάς προς τα κοινωφελή ιδρύματα, τα σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες εκπαίδευσης και χορηγούν υποτροφίες, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα έχουν συσταθεί ή συνιστώνται και τα οποία

επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τους ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς που διέπονται από το ν. 1514/1985 (ΦΕΚ 13 Α') και τα ερευνητικά κέντρα που αποτελούν ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

δδ) Των χρηματικών ποσών που καταβάλλονται από τον φορολογούμενο λόγω χορηγίας προς τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ημεδαπά νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που νόμιμα υπάρχουν ή συνιστώνται, εφόσον επιδιώκουν σκοπούς πολιτιστικούς. Πολιτιστικοί σκοποί είναι, ιδίως, η καλλιέργεια, προαγωγή και διάδοση των γραμμάτων, της μουσικής, του χορού, του θεάτρου, του κινηματογράφου, της ζωγραφικής, της γλυπτικής και των τεχνών γενικότερα, καθώς και η ίδρυση, επέκταση και συντήρηση των αναγνωρισμένων ιδιωτικών μουσείων, όπως τέχνης, φυσικής ιστορίας, εθνολογικών και λαογραφικών.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης υποπερίπτωσης καθορίζονται, με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού, μετά από έλεγχο που διενεργείται από το Υπουργείο Πολιτισμού, τα νομικά πρόσωπα που επιδιώκουν πολιτιστικούς σκοπούς.

Όταν τα ποσά των δωρεών και των χορηγιών αυτής της περίπτωσης, με εξαίρεση τις δωρεές που καταβάλλονται στους δωρεοδόχους οι οποίοι αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, υπερβαίνουν τα τριακόσια (300) ευρώ ετησίως, λαμβάνονται υπόψη μόνον εφόσον έχουν κατατεθεί σε ειδικό λογαριασμό του νομικού προσώπου, που πρέπει να ανοιχθεί για το σκοπό



αυτόν στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ή σε τράπεζα που νόμιμα λειτουργεί στην Ελλάδα.

Το γραμμάτιο είσπραξης της τράπεζας που εκδίδεται πρέπει να αναφέρει τα στοιχεία του δωρητή ή χορηγού και δωρεοδόχου, το ποσό της δωρεάς ή χορηγίας αριθμητικώς και ολογράφως, την ημερομηνία κατάθεσής του και την υπογραφή του δωρητή ή χορηγού, κατά περίπτωση.

Το συνολικό ποσό των δωρεών και χορηγιών της περίπτωσης αυτής επί του οποίου υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβαίνει ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού εισοδήματος που φορολογείται σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις.

Η μείωση διενεργείται εφόσον τα ποσά των δωρεών και χορηγιών υπερβαίνουν συνολικά τα εκατό (100) ευρώ.

Το συνολικό ποσό των χρηματικών δωρεών και χορηγιών αυτής της περίπτωσης, στο οποίο υπολογίζεται η μείωση, δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του εισοδήματος που προκύπτει κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 19.

Τα χρηματικά ποσά αυτών των δωρεών και χορηγιών δεν πρέπει να έχουν εκπέσει με βάση άλλη διάταξη του παρόντος.

Οι διατάξεις της περίπτωσης αυτής εφαρμόζονται και για δωρεές υπέρ αντίστοιχων κρατικών φορέων και νομικών προσώπων, εγκατεστημένων σε άλλα κράτη –μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε χώρες ΕΟΧ/ΕΖΕΣ. Το ποσό των δωρεών που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο μπορεί να

κατατίθεται και σε τράπεζα της χώρας στην οποία έχει την κατοικία του ο δωρεοδόχος.

η) Κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) του ποσού της ετήσιας δαπάνης που καταβάλλει ο φορολογούμενος σε δικηγόρους λόγω παροχής νομικών υπηρεσιών στον ίδιο ή στα πρόσωπα που τον βαρύνουν, με εξαίρεση τις αμοιβές για την παράστασή τους κατά τη σύνταξη συμβολαιογραφικών πράξεων και για τις υποθέσεις που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 23. Το συνολικό ποσό των αμοιβών αυτών δεν μπορεί να υπερβεί ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) του εισοδήματος που προκύπτει σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου 19.

θ) Κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) της δαπάνης για επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης ακινήτου που θα προκύψουν μετά από ενεργειακή επιθεώρηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3661/2008 και τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του και αφορούν:

αα) Την αντικατάσταση του λέβητα πετρελαίου για την εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή για νέα εγκατάσταση τηλεθέρμανσης ή συστήματος που κάνει χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και για παρεμβάσεις στο υφιστάμενο σύστημα που αφορούν σε σύστημα αντιστάθμισης στον καυστήρα/λέβητα σε συνδυασμό με αυτονομία θέρμανσης και μόνωση σωληνώσεων.

ββ) Την αλλαγή εγκατάστασης κεντρικού κλιματισμού χρήσης καυσίμου από πετρέλαιο σε φυσικό αέριο ή για νέα εγκατάσταση φυσικού αερίου.

γγ) Την αγορά και εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών και για την εγκατάσταση κεντρικού κλιματισμού με χρήση ηλιακής ενέργειας.

δδ) Την αγορά και εγκατάσταση αποκεντρωμένων συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που βασίζονται σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (φωτο-βολταϊκά, μικρές ανεμογεννήτριες) και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και ψύξης – θέρμανσης με χρήση φυσικού αερίου ή ανανεώσιμων πηγών.

εε) Τη θερμομόνωση σε υφιστάμενα κτήρια με τοποθέτηση διπλών θερμομονωτικών υαλοπινάκων και θερμομονωτικών πλαισίων/κουφωμάτων (συμπεριλαμβάνονται εξωτερικά καλύμματα, παντζούρια και ρολά) και τοποθέτηση θερμομόνωσης στο κέλυφος ή/και στην οροφή (δώμα ή στέγη).

στστ) Τη δαπάνη για τη διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από αρμόδιο επιθεωρητή. Το ποσό της δαπάνης της περίπτωσης αυτής επί της οποίας υπολογίζεται η μείωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ.»<sup>17</sup>

Σύμφωνα με τα παραπάνω, έκπτωση από την φορολόγηση εισοδήματος αποτελούν μέρος των συνολικών δαπανών για ασφάλιστρα ζωής, χορηγίες και δωρεές, δικηγόρους καθώς και επεμβάσεων, αντικαταστάσεων και αμοιβών προκειμένου να εξασφαλιστεί η ενεργειακή αναβάθμιση του ακινήτου του φορολογουμένου.

5.α) Τα δύο πρώτα εδάφια της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

---

<sup>17</sup> Ν. 3842, Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

«Για τη σύζυγο η οποία έχει εισόδημα από το οποίο προκύπτει φόρος, οι μειώσεις των περιπτώσεων α', γ', ε', ζ', η' και θ' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν την ίδια και των περιπτώσεων α' και στ' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν τα τέκνα της από προηγούμενο γάμο, τα χωρίς γάμο τέκνα της, τους γονείς της και τους ανήλικους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι το δεύτερο βαθμό, αφαιρούνται από το δικό της φόρο που προκύπτει με βάση την κλίμακα. Όταν λόγω θανάτου του ενός από τους συζύγους υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις, αν στο εισόδημα του ενός συζύγου δεν προκύπτει φόρος ή ο φόρος που προκύπτει είναι κατώτερος από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α' έως και θ' της προηγούμενης παραγράφου, το άθροισμα αυτών ή η διαφορά που προκύπτει δεν μειώνει το φόρο του άλλου συζύγου.»<sup>18</sup>

Στον παλαιότερο νόμο, τα αντίστοιχα εδάφια είχαν ως εξής:

Η παράγραφος 4 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για τη σύζυγο η οποία έχει εισόδημα από το οποίο προκύπτει φόρος, οι μειώσεις των περιπτώσεων α', γ' και δ' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν την ίδια και των περιπτώσεων α' και ε' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν τα τέκνα της από προηγούμενο γάμο, τα χωρίς γάμο τέκνα της, τους γονείς της και τους ανήλικους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι το δεύτερο βαθμό, αφαιρούνται από το δικό της φόρο που προκύπτει με βάση την κλίμακα. Όταν λόγω θανάτου του ενός από τους συζύγους υποβάλλονται χωριστές δηλώσεις, αν στο εισόδημα του ενός

---

<sup>18</sup> Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

συζύγου δεν προκύπτει φόρος ή ο φόρος που προκύπτει είναι κατώτερος από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α' έως και ε' της προηγούμενης παραγράφου, το άθροισμα αυτών ή η διαφορά που προκύπτει δεν μειώνει το φόρο του άλλου συζύγου. Κατ' εξαίρεση, στην περίπτωση αυτή, μειώνουν το φόρο του άλλου συζύγου τα ποσά των μειώσεων που αφορούν τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περίθαλψης του ενός συζύγου και των λοιπών προσώπων που συνοικούν μαζί του και τον βαρύνουν. Αν με βάση τη φορολογική κλίμακα δεν προκύπτει για τον φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτό που προκύπτει είναι μικρότερο από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α', β' και ε' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν αυτόν προσωπικά και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, τότε ολόκληρο το ποσό των μειώσεων των περιπτώσεων αυτών ή η διαφορά που προκύπτει, μειώνει το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον άλλο σύζυγο. Αν το συνολικό ποσό των μειώσεων είναι μεγαλύτερο του φόρου, ο οποίος προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον φορολογούμενο και τη σύζυγό του, η διαφορά δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται. Το ποσό που απομένει ύστερα από τις μειώσεις αποτελείτο φόρο που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου.»<sup>19</sup>

Από τα παραπάνω βλέπουμε ότι αυξάνονται οι περιπτώσεις μείωσης του φόρου της συζύγου ενώ διαφοροποιούνται οι περιπτώσεις μείωσης των συγγενών αυτής που είναι προστατευόμενοι της.

Ο νέος νόμος συνεχίζει ως εξής:

---

<sup>19</sup> Ν. 3296, *Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, φορολογικοί έλεγχοι και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 253, 14 Δεκεμβρίου 2004.

β) Το τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν με βάση τη φορολογική κλίμακα δεν προκύπτει για τον φορολογούμενο ποσό φόρου ή αυτό που προκύπτει είναι μικρότερο από το άθροισμα των μειώσεων των περιπτώσεων α', β', δ' και στ' της προηγούμενης παραγράφου που αφορούν αυτόν προσωπικά και τα πρόσωπα που τον βαρύνουν, ολόκληρο το ποσό των μειώσεων των περιπτώσεων αυτών ή η διαφορά που προκύπτει, μειώνει το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα για τον άλλο σύζυγο.»

6. Οι διατάξεις των παραγράφων 3 έως και 5 του άρθρου αυτού ισχύουν από 1ης Ιανουαρίου 2010, για εισοδήματα που αποκτώνται ή δαπάνες που πραγματοποιούνται, κατά περίπτωση, από την ημερομηνία αυτή και μετά.

7. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 του νόμου αυτού έχουν εφαρμογή για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά περίπτωση, από 1.1.2010 και μετά. Ειδικά, η κλίμακα της παραγράφου αυτής εφαρμόζεται κατά την παρακράτηση φόρου εισοδήματος από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και μετά.

8. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 118 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται η φράση:

«χωρίς να απαιτούνται για την κάλυψη αυτής της προσαύξησης οι αποδείξεις των δαπανών της παραγράφου 1 του άρθρου 9».

9. Όπου στις διατάξεις του Κ.Φ.Ε. αναγράφονται «κλίμακα (α) ή (β)», νοείται η κλίμακα της παραγράφου 1 του άρθρου 9, όπως αυτή θεσπίστηκε με το νόμο αυτόν.

10. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Το ποσό της μείωσης του φόρου δεν μπορεί να υπερβεί τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.»

11. Η διάταξη της προηγούμενης παραγράφου ισχύει για το οικονομικό έτος 2011 και επόμενα.<sup>20</sup>

Στα παραπάνω αποσαφηνίζονται διάφορες λεπτομέρειες του νέου νόμου, μεταξύ άλλων και το υπέρτατο ποσό που μπορεί να φτάσει η μείωση φόρου, δηλαδή τις 30.000 ευρώ.

---

<sup>20</sup> Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.



## 2.2. Εκπτώσεις εισοδήματος

1. Οι περιπτώσεις α', γ', δ', ζ', η' και ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

2. Η παράγραφος 3 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Για τη σύζυγο που έχει εισόδημα, οι δαπάνες των παραγράφων 1 και 2 που αφορούν στην ίδια, καθώς και οι δαπάνες της περίπτωσης θ' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2, που αφορούν στα τέκνα της από προηγούμενο γάμο, στα χωρίς γάμο τέκνα της, στους γονείς της και στους ανήλικους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι το δεύτερο βαθμό, αφαιρούνται από το δικό της εισόδημα.»

3. Στην παράγραφο 7 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται, μετά το πρώτο εδάφιο, νέο εδάφιο ως εξής:

«Από τη διάταξη αυτή εξαιρούνται οι κάτοικοι των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποκτούν εισόδημα στην Ελλάδα μεγαλύτερο του ενενήντα τοις εκατό (90%) του συνολικού εισοδήματός τους.»<sup>21</sup>

Λόγω του ότι δεν υπάρχουν διαφοροποιήσεις, από τον προηγούμενο νόμο συνεχίζουν να ισχύουν τα κάτωθι:

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται περίπτωση γ', ως εξής:

«γ) Το ποσό του μισθώματος που καταβάλλει ο φορολογούμενος:  
αα) για κύρια κατοικία δική του και της οικογένειάς του, εφόσον η ηλικία του

---

<sup>21</sup> Ν. 3842, Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

είναι μέχρι σαράντα (40) ετών και εγκαθίσταται ή μετακινείται εκτός των νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης. Η έκπτωση παρέχεται για τα πρώτα πέντε (5) έτη της εγκατάστασης του, και

ββ) για τη μίσθωση κύριας κατοικίας από υπάλληλο στον τόπο που μετατίθεται εφόσον εκμισθώνει ιδιόκτητη κατοικία του σε άλλο τόπο. Το ποσό του μισθώματος των περιπτώσεων αυτών που αφαιρείται δεν μπορεί να υπερβεί τα τριακόσια (300) ευρώ μηνιαίως. Δεν δικαιούνται την έκπτωση αυτή όσοι παίρνουν στεγαστικό επίδομα.»

3.Στην παράγραφο 1 του άρθρου 8 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής:

«Ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) της δαπάνης που καταβλήθηκε από τον υπόχρεο για την αγορά μεριδίων μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού, εφόσον αυτά δεν μεταβιβαστούν για τρία (3) έτη από την αγορά τους. Το ποσό της έκπτωσης αφαιρείται από το συνολικό εισόδημα του έτους μέσα στο οποίο συμπληρώνονται τα τρία (3) έτη από την αγορά τους και δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ συνολικά κατά φορολογούμενο. Προϋπόθεση της έκπτωσης είναι το ποσό της δαπάνης για την αγορά των μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων να μην προέρχεται από ρευστοποιήσεις ήδη υπάρχοντων μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων, αλλά από νέα κεφάλαια. Όταν αγοράζουν αμοιβαία κεφάλαια από κοινού περισσότερα πρόσωπα, το ποσό έκπτωσης των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ επιμερίζεται ανάλογα με τον αριθμό τους. Με τις ίδιες ως άνω προϋποθέσεις η έκπτωση αυτή παρέχεται και επί αγοράς μεριδίων μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων εσωτερικού που είναι συνδεδεμένα με

ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής. Οι διατάξεις αυτές ισχύουν για αγορές μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων που πραγματοποιούνται από 1.1.2005 έως 31.12.2009. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να παρατείνεται η χρονική περίοδος ισχύος.»

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ως εκπώσεις εισοδήματος θεωρούνται και τα ενοίκια αλλά και οι αγορές μετοχικών και μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων.

### **2.3. Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες**

Προσδιορισμός εισοδήματος με βάση αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες

1. Ο τίτλος του άρθρου 15 του Κ.Φ.Ε. «Προσδιορισμός εισοδήματος με βάση την τεκμαρτή δαπάνη» αντικαθίσταται σε «Προσδιορισμός εισοδήματος με βάση αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες».

2. Το άρθρο 16 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 16 Αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες

1. Για τον προσδιορισμό του αντικειμενικού εισοδήματος με βάση τη συνολική ετήσια δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που συνοικούν και τους βαρύνουν λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

α) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, με βάση τα τετραγωνικά μέτρα της ιδιοκατοικούμενης ή μισθωμένης ή της δωρεάν παραχωρούμενης κύριας κατοικίας ορίζεται κλιμακωτά, για τα ογδόντα (80) πρώτα τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με τριάντα (30) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από ογδόντα ένα (81) μέχρι και εκατόν είκοσι (120) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με πενήντα (50) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα επόμενα από εκατόν είκοσι ένα (121) μέχρι και διακόσια (200) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με ογδόντα (80) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, για τα διακόσια ένα (201) έως τριακόσια (300) τετραγωνικά μέτρα κύριων χώρων αυτής, με εκατόν πενήντα (150) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο και για τα πλέον των τριακοσίων (300) τετραγωνικών μέτρων κύριων χώρων αυτής, με τριακόσια (300) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο. Για τον υπολογισμό της ετήσιας

αντικειμενικής δαπάνης των βοηθητικών χώρων της κύριας κατοικίας ορίζεται ποσό τριάντα (30) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο.

Τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για κατοικίες που βρίσκονται σε περιοχές με τιμή ζώνης, σύμφωνα με τον αντικειμενικό προσδιορισμό των ακινήτων, από 2.800 ευρώ έως 4.999 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) και για περιοχές με τιμή ζώνης από 5.000 ευρώ και άνω το τετραγωνικό μέτρο, κατά ποσοστό εβδομήντα τοις εκατό (70%). Όλα τα παραπάνω ποσά προσαυξάνονται, προκειμένου για μονοκατοικίες, κατά ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%).

β) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που εκτιμάται με βάση τα τετραγωνικά μέτρα μιας ή περισσότερων ιδιοκατοικούμενων ή μισθωμένων δευτερευουσών κατοικιών, καθώς και των βοηθητικών χώρων αυτών, ορίζεται στο ένα δεύτερο (1/2) της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης όπως αυτή ορίζεται στην περίπτωση α'.<sup>22</sup>

Ο νέος νόμος προσδιορίζει ότι ως αντικειμενική δαπάνη προσδιορίζονται τα τετραγωνικά της κατοικίας του φορολογούμενου, είτε αυτή είναι ιδιόκτητη, είτε μισθωμένη, είτε έχει παραχωρηθεί σε αυτόν δωρεάν από κάποιον άλλο. Μέχρι και ογδόντα μέτρα κατοικίας, η τιμή αντικειμενικής δαπάνης είναι 30 ευρώ το τετραγωνικό μέτρο. Η τιμή αυτή προσαυξάνεται ανάλογα με την αύξηση των τετραγωνικών του σπιτιού.

Το επόμενο περιουσιακό στοιχείο στο οποίο αναφέρεται ο νέος νόμος είναι τα αυτοκίνητα:

---

<sup>22</sup> Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

γ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, ορίζεται ως εξής:

αα) για τα αυτοκίνητα μέχρι χίλια διακόσια (1.200) κυβικά εκατοστά σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ,

ββ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των χιλίων διακοσίων (1.200) κυβικών εκατοστών προστίθενται τριακόσια (300) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά μέχρι τα δύο χιλιάδες (2.000) κυβικά εκατοστά,

γγ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα των δύο χιλιάδων (2.000) κυβικών εκατοστών προστίθενται πεντακόσια (500) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά και μέχρι τρεις χιλιάδες (3.000) κυβικά εκατοστά και

δδ) για αυτοκίνητα μεγαλύτερα από τρεις χιλιάδες (3.000) κυβικά εκατοστά προστίθενται επτακόσια (700) ευρώ ανά εκατό (100) κυβικά εκατοστά.

Τα παραπάνω ποσά ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης από κάθε αυτοκίνητο μειώνονται ανάλογα με την παλαιότητά του, η οποία υπολογίζεται από το έτος πρώτης κυκλοφορίας του στην Ελλάδα, κατά ποσοστό ως εξής:

αα) Τριάντα τοις εκατό (30%) για χρονικό διάστημα πάνω από πέντε (5) και μέχρι δέκα (10) έτη.

ββ) Πενήντα τοις εκατό (50%) για χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη.

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη δεν εφαρμόζεται για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που διαθέτουν πιστοποιητικό αυθεντικότητας το οποίο εκδίδεται από διεθνή ή ημεδαπό φορέα που έχει αρμοδιότητα να εκδίδει τέτοιο πιστοποιητικό, καθώς και για επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης τα οποία είναι ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους.

Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάσθηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία σε ποσοστό τουλάχιστον εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους.<sup>23</sup>

Η αντικειμενική δαπάνη στα αυτοκίνητα καθορίζεται ανάλογα με τα κυβικά τους, την παλαιότητα τους, δηλαδή το έτος της πρώτης κυκλοφορίας τους καθώς και τον λόγο και τον σκοπό για τον οποίο χρησιμοποιούνται όπως στη περίπτωση των αναπήρων.

Και ο νόμος συνεχίζει:

Στις περιπτώσεις εταιριών ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή ανωνύμων ή αστικών, καθώς και των κοινωνιών και κοινοπραξιών που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, οι οποίες έχουν στην κυριότητα ή στην κατοχή τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, η αντικειμενική δαπάνη που αναλογεί σε αυτά λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των:

i) ομόρρυθμων ή απλών, εκτός των ετερόρρυθμων, εταίρων ή κοινωνών ή μελών της κοινοπραξίας φυσικών προσώπων, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία, προκειμένου περί ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή αστικών εταιριών ή στην κοινωνία ή στην κοινοπραξία,

---

<sup>23</sup> Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.



ii) των φυσικών προσώπων, μελών της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών, κατά το ποσοστό συμμετοχής του καθενός στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης, όταν οι διαχειριστές αυτής δεν είναι εταίροι της,

iii) των διαχειριστών της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης που είναι και εταίροι της, επιμεριζόμενη μεταξύ αυτών κατά το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης και

iv) των διευθυνόντων και εντεταλμένων συμβούλων, διοικητών ανωνύμων εταιριών και προέδρων των διοικητικών συμβουλίων τους, επιμεριζόμενη ισομερώς μεταξύ τους.

Αν στις πιο πάνω περιπτώσεις οι εταίροι των ομόρρυθμων ή ετερόρρυθμων ή περιορισμένης ευθύνης ή αστικών εταιριών, καθώς και των κοινωνιών ή κοινοπραξιών είναι νομικά πρόσωπα, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση τα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης που έχουν στην κυριότητα ή την κατοχή τους λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη των φυσικών προσώπων, που μετέχουν σε αυτά τα νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο.

Για τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα που δεν έχουν εγκατάσταση στην Ελλάδα, αλλά υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 107, καθώς και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις, το ποσό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης που προκύπτει με βάση αυτοκίνητα αυτής της περίπτωσης, ιδιοκτησίας του αλλοδαπού νομικού προσώπου ή ιδιοκτησίας ή κατοχής γραφείου, υποκαταστήματος ή πρακτορείου της αλλοδαπής

επιχείρησης εγκατεστημένου στην Ελλάδα, βαρύνει το πρόσωπο που εκπροσωπεί στην Ελλάδα το αλλοδαπό νομικό πρόσωπο ή την αλλοδαπή επιχείρηση ή προΐσταται του γραφείου ή υποκαταστήματος ή πρακτορείου.

Η αντικειμενική αυτή δαπάνη βαρύνει καθένα από τα φυσικά πρόσωπα που ορίζονται από τις διατάξεις αυτής της παραγράφου ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής ή κατοικίας τους και δεν μπορεί για καθένα από αυτά τα πρόσωπα και για κάθε εταιρία να είναι ανώτερη από τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει από αυτοκίνητο της εταιρίας.

Αν ο φορολογούμενος, η σύζυγός του και τα προστατευόμενα μέλη είναι κύριοι ή κάτοχοι και άλλων επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει για τα αυτοκίνητα αυτά λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης.

Η αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, του οποίου κύριος ή κάτοχος είναι ανήλικο τέκνο, λογίζεται ως αντικειμενική δαπάνη του γονέα που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα και αν αυτός έχασε τη γονική μέριμνα, του άλλου γονέα. Αν αποκτηθεί ή μεταβιβασθεί με οποιονδήποτε τρόπο επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσης κατά τη διάρκεια του έτους, η αντικειμενική δαπάνη περιορίζεται σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες κυριότητας ή κατοχής του αυτοκινήτου. Διάστημα μεγαλύτερο από δεκαπέντε (15) ημέρες λογίζεται ως ολόκληρος μήνας. Τα ίδια εφαρμόζονται και σε περίπτωση ακινησίας ή ολοκληρωτικής καταστροφής του αυτοκινήτου από οποιαδήποτε αιτία.

Αν μεταβιβασθεί ή αποκτηθεί εικονικά αυτοκίνητο από περισσότερα πρόσωπα, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη του ισχύει αυτοτελώς στο σύνολό της για καθέναν από τους συμβαλλομένους. Εικονική θεωρείται η μεταβίβαση ή η κτήση που πραγματοποιείται ιδίως μεταξύ συγγενών εξ αίματος ή εξ αγχιστείας κατ' ευθεία γραμμή ή εκ πλαγίου μέχρι και τον τρίτο βαθμό, επιτρέπεται όμως η ανταπόδειξη. Όταν η συγκυριότητα είναι πραγματική, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη επιμερίζεται κατά το λόγο των ιδανικών μεριδίων καθενός συγκυρίου.

Προκειμένου για εκπαιδευτές οδηγών αυτοκινήτων, καθώς και για τις επιχειρήσεις ενοικίασης αυτοκινήτων, που χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτόν περισσότερα επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, για τον υπολογισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη το αυτοκίνητο που δίνει τη μεγαλύτερη αντικειμενική δαπάνη. Στις περιπτώσεις ενοικίασης ή χρηματοδοτικής μίσθωσης αυτοκινήτων επιβατικών ιδιωτικής ή μικτής χρήσης, η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, που αντιστοιχεί στο χρόνο χρησιμοποίησης αυτών, βαρύνει το μισθωτή τους.

Οι διατάξεις της περίπτωσης γ' εφαρμόζονται ανάλογα και για τον προσδιορισμό της ετήσιας αντικειμενικής δαπάνης των αυτοκινήτων μικτής χρήσης και των αυτοκινήτων τύπου JEEP.<sup>24</sup>

Ο νόμος αποσαφηνίζει επίσης για τα αυτοκίνητα ως αντικειμενική δαπάνη τι συμβαίνει στις περιπτώσεις που τα αυτοκίνητα ανήκουν σε εταιρίες οποιασδήποτε μορφής, σε αλλοδαπά νομικά πρόσωπα, σε άλλα μέλη της

---

<sup>24</sup> Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

οικογένειας του φορολογούμενου καθώς και γίνεται στη περίπτωση των εκπαιδευτών αυτοκινήτων που έχουν περισσότερα του ενός αυτοκίνητα στην κατοχή τους.

Συνεχίζοντας ο νόμος αναφέρει ότι:

δ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για ιδιωτικά σχολεία στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης, με εξαίρεση τα εσπερινά γυμνάσια και λύκεια, καθώς και τα ειδικά σχολεία ατόμων με ειδικές ανάγκες, όπως προκύπτει από τις σχετικές αποδείξεις παροχής υπηρεσιών.

ε) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη που καταβάλλεται για οικιακούς βοηθούς, οδηγούς αυτοκινήτων, δασκάλους και λοιπό προσωπικό, η οποία ορίζεται στο εκάστοτε κατώτατο όριο αμοιβών όπως αυτό προσδιορίζεται από τις ισχύουσες διατάξεις για την αντίστοιχη κατηγορία εργαζομένων. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται όταν ο φορολογούμενος απασχολεί έναν μόνο οικιακό βοηθό ή όταν ο ίδιος ή πρόσωπο που συνοικεί με αυτόν και τον βαρύνει έχει αναπηρία εξήντα επτά τοις εκατό και πάνω (67%) από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία ή είναι ηλικίας άνω των εξήντα πέντε (65) ετών και απασχολεί ένα νοσοκόμο.

στ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής του φορολογούμενου, της συζύγου του ή των προσώπων που τους βαρύνουν εκτιμάται με βάση το κόστος τελών ελλιμενισμού, ασφαλίσεων, καυσίμων, συντήρησης και πρακτόρευσης και ορίζεται, ανάλογα με τα μέτρα ολικού μήκους του σκάφους, ως εξής:

αα) για μηχανοκίνητα σκάφη ανοικτού τύπου, ταχύπλοα και μη, ολικού μήκους μέχρι πέντε (5) μέτρα, στο ποσό των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ, ενώ για τα πάνω από πέντε (5) μέτρα ορίζεται στο ποσό των τεσσάρων χιλιάδων (4.000) ευρώ,

ββ) για ιστιοφόρα ή μηχανοκίνητα ή μικτά σκάφη με χώρο ενδιαίτησης, ολικού μήκους μέχρι και επτά (7) μέτρα, οκτώ χιλιάδες (8.000) ευρώ, πάνω από επτά (7) και μέχρι δέκα (10) μέτρα προστίθενται δύο χιλιάδες (2.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δέκα (10) και μέχρι δώδεκα (12) μέτρα προστίθενται πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δώδεκα (12) και μέχρι δεκαπέντε (15) μέτρα δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαπέντε (15) και μέχρι δεκαοκτώ (18) μέτρα δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους, πάνω από δεκαοκτώ (18) και μέχρι είκοσι δύο (22) μέτρα είκοσι χιλιάδες (20.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους και πάνω από είκοσι δύο (22) μέτρα προστίθενται τριάντα πέντε χιλιάδες (35.000) ευρώ ανά επιπλέον μέτρο μήκους.

Τα ποσά της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης αυτής της υποπερίπτωσης μειώνονται κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) προκειμένου για ιστιοφόρα σκάφη. Κατά το ίδιο ποσοστό μειώνονται και για πλοία αναψυχής που έχουν κατασκευασθεί ή κατασκευάζονται στην Ελλάδα εξ ολοκλήρου από ξύλο, τύπων «τρεχαντήρι», «βαρκαλάς», «πέραμα», «τσερνίκι» και «λίμπερτυ», που προέρχονται από την ελληνική ναυτική παράδοση. Η τεκμαρτή δαπάνη από κάθε σκάφος μειώνεται ανάλογα με την παλαιότητά του κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα

πάνω από πέντε (5) έτη και μέχρι δέκα (10) έτη από το έτος που νηολογήθηκε για πρώτη φορά και τριάντα τοις εκατό (30%) αν έχει περάσει χρονικό διάστημα πάνω από δέκα (10) έτη. Για σκάφη με μόνιμο πλήρωμα ναυτολογημένο για ολόκληρο ή μέρος του έτους, στην παραπάνω δαπάνη προστίθεται και η αμοιβή του πληρώματος. Τα σκάφη επαγγελματικής χρήσης δεν λαμβάνονται υπόψη για την αντικειμενική δαπάνη. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ', εκτός αυτών που αναφέρονται στην παλαιότητα των αυτοκινήτων, εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση αυτή.

ζ) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη για αεροσκάφη, ελικόπτερα και ανεμόπτερα κυριότητας ή κατοχής του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που συνοικούν μαζί τους και τους βαρύνουν, η οποία ορίζεται ως εξής:

αα) Για ανεμόπτερα στο ποσό των οκτώ χιλιάδων (8.000) ευρώ.

ββ) Για αεροσκάφη με κινητήρα κοινό, εσωτερικής καύσης και στροβιλοελικοφόρα, καθώς και ελικόπτερα, στο ποσό των εξήντα πέντε χιλιάδων (65.000) ευρώ για τους εκατόν πενήντα (150) πρώτους ίππους ισχύος του κινητήρα τους που προσαυξάνεται με το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε ίππο πάνω από τους εκατόν πενήντα (150) ίππους.

γγ) Για αεροσκάφη αεριοπροωθούμενα (JET) στο ποσό των διακοσίων (200) ευρώ για κάθε λίμπρα ώθησης. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ', εκτός της ακινησίας και παλαιότητας, εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

η) Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη, εξωτερικής δεξαμενής κολύμβησης που προκύπτει για τον κύριο ή κάτοχο αυτής, ορίζεται, ανάλογα με την επιφάνειά

της, ανά κλίμακα, σε εκατό (100) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο μέχρι τα εξήντα (60) τετραγωνικά μέτρα και σε διακόσια (200) ευρώ το τετραγωνικό μέτρο για επιφάνεια άνω των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων. Προκειμένου για εσωτερική δεξαμενή κολύμβησης τα παραπάνω ποσά διπλασιάζονται.<sup>25</sup>

Ως αντικειμενικές δαπάνες, ο νόμος ορίζει επίσης συνοπτικά τα ιδιωτικά σχολεία, τις οικιακές βοηθούς, τους δασκάλους και το λοιπό προσωπικό εκτός αν ο φορολογούμενος είναι άνω των 65 χρονών ή έχει κάποια αναπηρία που σε αυτή την περίπτωση δικαιούται κάποια έκπτωση, τα σκάφη και τα έξοδα αυτών, τα αεροσκάφη και τις πισίνες.

Στη συνέχεια, ο νόμος αποσαφηνίζει και τις εξαιρέσεις του νόμου:

θ) Η ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογούμενου ορίζεται σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για τον άγαμο και σε πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ για τους συζύγους που υποβάλλουν κοινή δήλωση.

2. Το ετήσιο συνολικό ποσό της αντικειμενικής δαπάνης, που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να αμφισβητηθεί από τον φορολογούμενο όταν αυτό είναι μεγαλύτερο από την πραγματική δαπάνη του φορολογούμενου και των μελών που τον βαρύνουν, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τον υπόχρεο με βάση πραγματικά περιστατικά ή στοιχεία. Τέτοια περιστατικά συντρέχουν ιδίως στο πρόσωπο των υπόχρεων, οι οποίοι:

α) υπηρετούν τη στρατιωτική θητεία τους στις Ένοπλες Δυνάμεις,

---

<sup>25</sup> Ν. 3842, Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.



β) είναι φυλακισμένοι,

γ) νοσηλεύονται σε νοσοκομείο ή κλινική,

δ) είναι άνεργοι και δικαιούνται βοήθημα ανεργίας,

ε) συγκατοικούν με συγγενείς πρώτου βαθμού και έχουν μειωμένες δαπάνες διαβίωσης, λόγω αποδεδειγμένης συμβολής στις δαπάνες αυτές των συγγενών τους με την προϋπόθεση ότι οι τελευταίοι αυτοί έχουν εισόδημα από εμφανείς πηγές,

στ) είναι ορφανοί ανήλικοι οι οποίοι έχουν στην κυριότητά τους επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης από κληρονομιά του πατέρα ή της μητέρας τους και

ζ) προσκομίζουν στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται ότι για λόγους ανώτερης βίας πραγματοποίησαν δαπάνη μικρότερη από την αντικειμενική.

Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις αυτές, ο φορολογούμενος υποχρεούται να υποβάλει μαζί με τη δήλωσή του και τα αναγκαία δικαιολογητικά για την απόδειξη των ισχυρισμών του. Ο προϊστάμενος της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας ελέγχει την αλήθεια των ισχυρισμών και την ακρίβεια των αποδεικτικών στοιχείων του φορολογουμένου και μειώνει ανάλογα την ετήσια αντικειμενική δαπάνη, στην οποία αναφέρονται οι ισχυρισμοί και τα αποδεικτικά στοιχεία.

Στις πιο πάνω α' και ε' περιπτώσεις, η διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής δαπάνης και της πραγματικής δαπάνης λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της συνολικής αντικειμενικής δαπάνης του γονέα ή του τέκνου

που συμβάλλει στις δαπάνες διαβίωσης του υπόχρεου. Αν πρόκειται για τους γονείς, η διαφορά αντικειμενικής δαπάνης καταλογίζεται σε εκείνον που έχει το μεγαλύτερο εισόδημα.»

3. Αντικαθίσταται ο τίτλος του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. από «Τεκμήρια απόκτησης περιουσιακών στοιχείων» σε «Δαπάνες απόκτησης περιουσιακών στοιχείων» και ο πρώτος στίχος του άρθρου αυτού από «Ως ετήσια τεκμαρτή δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:» σε «Ως ετήσια δαπάνη του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που τους βαρύνουν λογίζονται και τα χρηματικά ποσά που πραγματικά καταβάλλονται για:».

4.α. Στο δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. το ποσό «των πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ» αντικαθίσταται με το ποσό «των δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ».

β. Τα πέντε τελευταία εδάφια της περίπτωσης γ' καταργούνται από τη δημοσίευση του νόμου αυτού και τα τρίτο και τέταρτο εδάφια της περίπτωσης στ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται από 1.1.2010.

γ. Η περίπτωση δ' του άρθρου 17 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Χορήγηση δανείων προς οποιονδήποτε.»

5. Το άρθρο 18 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Άρθρο 18

Μη εφαρμογή αντικειμενικών δαπανών και υπηρεσιών

Η ετήσια αντικειμενική δαπάνη και η δαπάνη απόκτησης περιουσιακών στοιχείων δεν εφαρμόζονται:

α) Προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη η οποία προκύπτει βάσει επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης αναπήρου, το οποίο απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας.

β) Προκειμένου για αλλοδαπό προσωπικό που δεν διαμένει μόνιμα στην Ελλάδα ή ημεδαπό προσωπικό που διαμένει μόνιμα στο εξωτερικό και απασχολείται αποκλειστικά σε επιχειρήσεις που υπάγονται στις διατάξεις του α.ν. 89/1967 (ΦΕΚ 132 Α'), του α.ν. 378/1968 (ΦΕΚ 82Α') και του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (ΦΕΚ 77 Α'), για το ποσό βάσει του επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης ή της κατοικίας.

γ) Προκειμένου για επιχειρήσεις μεταπώλησης αυτοκινήτων που έχουν υπαχθεί στο ειδικό καθεστώς φορολογίας του άρθρου 45 του ν. 2859/2000, για την αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει βάσει των επιβατικών αυτοκινήτων που έχουν αγορασθεί για μεταπώληση με βάση τις διατάξεις του άρθρου 45 του ν. 2859/2000, εφόσον η άδεια και οι πινακίδες κυκλοφορίας του μεταβιβαζόμενου αυτοκινήτου οχήματος έχουν παραμείνει στη ΔΟΥ στην οποία έγινε η μεταβίβαση του αυτοκινήτου προς την επιχείρηση μεταπώλησης μέχρι και την ημερομηνία μεταπώλησης από αυτή σε τρίτο και το αυτοκίνητο κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν κυκλοφόρησε παράνομα. Για τις μεταπωλήσεις αυτής της περίπτωσης δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 10 μέχρι και 14 του άρθρου 81. Οι μεταπωλήτριες επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση μαζί με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος να

συνυποβάλουν υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986, στην οποία να αναγράφουν τα πιο πάνω αυτοκίνητα που αγόρασαν ή πώλησαν στο οικείο έτος. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή αυτής της περίπτωσης.

δ) Προκειμένου για αντικειμενική δαπάνη που προκύπτει με βάση σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσης, κυριότητας ή κατοχής μονίμων κατοίκων εξωτερικού.

ε) Προκειμένου για αγορά πάγιου εξοπλισμού επαγγελματικής χρήσης από πρόσωπα που ασκούν εμπορική ή γεωργική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα.

στ) Προκειμένου για αγορά επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, ειδικά διασκευασμένων για πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητικές αναπηρίες που υπερβαίνουν σε ποσοστό το εξήντα επτά τοις εκατό (67%).

Ως επιβατικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης ειδικά διασκευασμένα για κινητικά αναπήρους θεωρούνται εκείνα που διασκευάστηκαν ύστερα από άδεια της αρμόδιας αρχής για να οδηγούνται από πρόσωπα που παρουσιάζουν κινητική αναπηρία με ποσοστό πάνω από εξήντα επτά τοις εκατό (67%) ή για να μεταφέρουν αυτά τα πρόσωπα μαζί με τα αντικείμενα που είναι απαραίτητα για τη μετακίνησή τους.

ζ) Οι ετήσιες αντικειμενικές δαπάνες που υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 16 προκειμένου για συνταξιούχους οι οποίοι έχουν υπερβεί το 65ο έτος της ηλικίας τους εφαρμόζονται μειωμένες κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) των όσων προκύπτουν σύμφωνα με τις προηγούμενες διατάξεις.

6. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε. η λέξη «τεκμαρτής» απαλείφεται.

7. Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ) Ανάλωση κεφαλαίου που αποδεδειγμένα έχει φορολογηθεί κατά τα προηγούμενα έτη ή νόμιμα έχει απαλλαγεί από το φόρο.

Για τον προσδιορισμό του κεφαλαίου αυτού ανά έτος, από τα πραγματικά εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί ή νόμιμα απαλλαγεί από το φόρο, τα οποία προκύπτουν από συμψηφισμό των θετικών και αρνητικών στοιχείων αυτών, από τα χρηματικά ποσά που ορίζονται στις περιπτώσεις β', γ', δ', ε' και στ' της παραγράφου αυτής και από οποιοδήποτε άλλο ποσό το οποίο αποδεδειγμένα έχει εισπραχθεί, εκπίπτουν οι δαπάνες που προσδιορίζονται στα άρθρα 16 και 17, ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται της εφαρμογής των άρθρων αυτών. Αν δεν υπάρχουν δαπάνες με βάση το άρθρο 16 ή αν το ποσό τους είναι μικρότερο από τις τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ προκειμένου για άγαμο και πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ προκειμένου για συζύγους, το ποσό που πρέπει να εκπέσει προσδιορίζεται με βάση την κοινωνική, οικονομική και οικογενειακή κατάσταση των φορολογουμένων και τις αποδεδειγμένες δαπάνες διαβίωσής τους και σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι κατώτερο των τριών χιλιάδων (3.000) και πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ, αντίστοιχα.»

8. Το τρίτο από το τέλος εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Κάθε ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση των εσόδων των παραπάνω περιπτώσεων τα μειώνει και η διαφορά που προκύπτει λαμβάνεται υπόψη για την κάλυψη ή τον περιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης, εκτός αν τα ποσά αυτά έχουν ληφθεί υπόψη κατά τον προσδιορισμό του εισοδήματος του έτους που καταβλήθηκαν και ο φορολογούμενος επικαλείται ανάλωση κεφαλαίου του έτους αυτού.»

9. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 19 του Κ.Φ.Ε., η λέξη «τεκμαρτή» απαλείφεται.

10. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 61 του Κ.Φ.Ε., οι λέξεις «τεκμαρτή» και «τεκμήρια» αντικαθίστανται από τις φράσεις «αντικειμενική δαπάνη» και «άρθρα 16 και 17 του Κ.Φ.Ε.».

11. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 66 του Κ.Φ.Ε., η φράση «τεκμαρτή δαπάνη» αντικαθίσταται από τη φράση «αντικειμενική δαπάνη».

12. Στην παράγραφο 14 του άρθρου 81 του Κ.Φ.Ε., η φράση «τεκμαρτή δαπάνη» αντικαθίσταται από τη φράση «αντικειμενική δαπάνη».<sup>26</sup>

Ως ελάχιστη ετήσια αντικειμενική δαπάνη του φορολογουμένου θεωρούνται οι τρεις χιλιάδες για τους ανύπαντρους και οι πέντε χιλιάδες για τα ζευγάρια. Εξαίρεση της αντικειμενικής δαπάνης αποτελούν τα άτομα που έχουν μεγαλύτερες δαπάνες λόγω του ότι είναι στρατιώτες, φυλακισμένοι, ασθενείς που νοσηλεύονται, άνεργοι, κλ.π.

---

<sup>26</sup> Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

## 2.4.Φοροαπαλλαγές

### Άρθρο 4

#### Κατάργηση και τροποποίηση φοροαπαλλαγών

1. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του άρθρου 6 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

2. Οι διατάξεις των παραγράφων 6 και 7 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«6. Ο φόρος στις αμοιβές που αποκτούν οι αξιωματικοί και το κατώτερο πλήρωμα του εμπορικού ναυτικού από την παροχή υπηρεσιών σε εμπορικά πλοία, υπολογίζεται με αναλογικό συντελεστή έξι τοις εκατό (6%) για τους αξιωματικούς και τρία τοις εκατό (3%) για το κατώτερο πλήρωμα, στις αμοιβές που αποκτώνται από το ημερολογιακό έτος 2010 και επόμενα.

Αν ο φόρος που εξευρίσκεται με αυτόν τον τρόπο είναι ανώτερος από το φόρο που προκύπτει με βάση τις παραγράφους 1 έως και 4, το επιπλέον ποσό φόρου επιστρέφεται ύστερα από την υποβολή της σχετικής ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος στον προϊστάμενο της αρμόδιας οικονομικής υπηρεσίας.

7. Για να εξευρεθεί ο φόρος που αναλογεί στο συνολικό καθαρό εισόδημα των αξιωματικών και του κατώτερου πληρώματος του εμπορικού ναυτικού, σε περίπτωση που τα πρόσωπα αυτά αποκτούν εκτός από τις αμοιβές τους για τις υπηρεσίες τους σε εμπορικά πλοία, αντίστοιχα και εισοδήματα από τις κατηγορίες Α' έως Ζ' του άρθρου 4 του παρόντος, το ποσό του φόρου που αναλογεί με βάση τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου αθροίζεται με



το ποσό του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στα άλλα εισοδήματα του υπόχρεου. Για την εξεύρεση του φόρου που αναλογεί επιμεριστικά στα άλλα εισοδήματα του υπόχρεου επιμερίζεται ο φόρος που προκύπτει στο συνολικό εισόδημά του, με βάση τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 5 ανάλογα με τα ποσά των αμοιβών του, ως αξιωματικού ή κατώτερου πληρώματος των εμπορικών πλοίων και των εισοδημάτων του από τις κατηγορίες Α' έως Ζ' .»

3. α. Οι διατάξεις των περιπτώσεων ε', στ' και ζ' της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

β. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 46 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικά, προκειμένου για αποδοχές και συντάξεις, που καταβάλλονται σε έτος μεταγενέστερο από το έτος στο οποίο ανάγονται σε μισθωτούς ή συνταξιούχους, με βάση νόμο, δικαστική απόφαση ή συλλογική σύμβαση, χρόνος απόκτησής τους δύναται να θεωρείται και ο χρόνος στον οποίο εισπράττονται από τους δικαιούχους. Σε περίπτωση επιλογής φορολόγησης κατά το χρόνο είσπραξής τους εφαρμόζονται οι διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 4 του άρθρου 45.»

4. Οι διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 3790/2009 (ΦΕΚ 143 Α') καταργούνται.

5. Το επίδομα ανεργίας που καταβάλλει ο Ο.Α.Ε.Δ. στους δικαιούχους ανέργους απαλλάσσεται του φόρου εισοδήματος, εφόσον το άθροισμα, των

λοιπών εισοδημάτων του φορολογουμένου που φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις δεν υπερβαίνει τα τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ ετησίως.<sup>27</sup>

Διαφορετικό τρόπο φορολόγησης έχουν οι αξιωματικού και το πλήρωμα του εμπορικού ναυτικού ενώ δεν φορολογείται το επίδομα ανεργίας.

---

<sup>27</sup> Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

## 2.5.Αυτοτελής φορολόγηση- Συντελεστές

### Άρθρο 5

#### Κατάργηση αυτοτελούς φορολόγησης

#### Τροποποιήσεις συντελεστών

1. Ο συντελεστής που προβλέπεται στο άρθρο 11 του Κ.Φ.Ε. αυξάνεται από είκοσι τοις εκατό (20%) σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

2.α. Τα τρία τελευταία εδάφια της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«Αν μεταβιβαστεί από επαχθή αιτία ατομική επιχείρηση ή μερίδιο ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας από γονέα προς τα τέκνα του ή από σύζυγο σε σύζυγο, λόγω συνταξιοδότησης του μεταβιβάζοντος, δεν υπόκειται σε φόρο υπεραξίας. Αν όμως η ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία διαθέτει ακίνητο στα πάγια περιουσιακά της στοιχεία, η αντικειμενική αξία του ακινήτου, που ισχύει κατά το έτος αποτίμησης της επιχείρησης, φορολογείται με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%) επί του ποσοστού του μεριδίου που μεταβιβάζεται. Αν μεταβιβαστεί από επαχθή αιτία ατομική επιχείρηση ή μερίδιο προσωπικής εταιρίας από δικαιούχο με βαθμό συγγένειας της Α' κατηγορίας της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2961/2001, η υπεραξία φορολογείται με συντελεστή πέντε τοις εκατό (5%). Για τις ίδιες μεταβιβάσεις από δικαιούχους με βαθμό συγγένειας της Β' κατηγορίας της παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 2961/2001 η υπεραξία φορολογείται με συντελεστή δέκα τοις εκατό (10%).»

β. Το πέμπτο από το τέλος εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε., καταργείται.

3. Οι διατάξεις των παραγράφων 10 και 11 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

4. Ο συντελεστής που προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. αυξάνεται από είκοσι τοις εκατό (20%) σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

5. Οι συντελεστές που προβλέπονται στις παραγράφους 8 και 12 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. αυξάνονται από είκοσι τοις εκατό (20%) σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

6. Το δεύτερο, τρίτο και τέταρτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«Ο φόρος υπολογίζεται, με βάση την παρακάτω κλίμακα:

| <b>Κλίμακιο αποζημίωσης<br/>(ευρώ)</b> | <b>Φορολογικός συντελεστής<br/>(%)</b> |
|----------------------------------------|----------------------------------------|
| 0-60.000                               | 0%                                     |
| 60.001-100.000                         | 10%                                    |
| 100.001-150.000                        | 20%                                    |
| 150.001 και άνω                        | 30%                                    |

Ο φόρος παρακρατείται κατά την πληρωμή της αποζημίωσης στον δικαιούχο.

Με την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 45, οι διατάξεις αυτής της περίπτωσης εφαρμόζονται αναλόγως και για κάθε εφάπαξ αποζημίωση που παρέχεται από οποιονδήποτε φορέα και για

οποιονδήποτε λόγο διακοπής της σχέσης εργασίας ή άλλης σύμβασης, η οποία συνδέει τον φορέα με τον δικαιούχο της αποζημίωσης. Αν το ποσό που καταβάλλεται στον δικαιούχο της αποζημίωσης υπερβαίνει εκείνο που πρέπει να του καταβληθεί, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το συνολικό ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται φορολογείται σύμφωνα με την πιο πάνω κλίμακα.

7. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8 του άρθρου 14 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

8. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 57 του Κ.Φ.Ε. και του άρθρου 3 του ν. 3754/2009 (ΦΕΚ 43 Α') καταργούνται.

9. Τα τρία τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 57 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

10. Ο συντελεστής της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 1146/1972 μειώνεται από τριάντα τοις εκατό (30%) σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

11. Οι διατάξεις της παραγράφου 15 του άρθρου 5 του ν. 2892/2001 (ΦΕΚ 46 Α') καταργούνται.

12. Οι διατάξεις της παραγράφου 1, εκτός των δύο τελευταίων εδαφίων, του άρθρου 5 του Ζ' Ψηφίσματος του έτους 1975 (ΦΕΚ 23 Α') της Ε' Αναθεωρητικής Βουλής, όπως αυτές ισχύουν, καταργούνται.<sup>28</sup>

Σύμφωνα με τον νέο νόμο, η αυτοτελής φορολόγηση καταργείται ενώ οι συντελεστές αυξήθηκαν κατά 5%.

---

<sup>28</sup> Ν. 3842, Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

### **Άρθρο 6**

#### **Φορολογία εμπορικών επιχειρήσεων**

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 10 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Το συνολικό καθαρό εισόδημα των υπόχρεων που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2, όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση τις διατάξεις αυτού του Κώδικα, φορολογείται με συντελεστή είκοσι πέντε τοις εκατό (25%), μετά την αφαίρεση:

α) των κερδών τα οποία απαλλάσσονται από το φόρο ή φορολογούνται αυτοτελώς, β) των κερδών τα οποία προέρχονται από μερίσματα ημεδαπών ανωνύμων εταιριών ή συνεταιρισμών και των κερδών από μερίδια ημεδαπής εταιρίας περιορισμένης ευθύνης ή από τη συμμετοχή σε υπόχρεους που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 2.

Ειδικά, προκειμένου για τις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες και κοινωνίες κληρονομικού δικαίου, που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, στις οποίες μεταξύ των κοινωνών περιλαμβάνονται και ανήλικοι, τα κέρδη που αναλογούν στους ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα και στους κοινωνούς φυσικά πρόσωπα, φορολογούνται στο όνομα της εταιρίας ή κοινωνίας με συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%), αφού αφαιρεθεί επιχειρηματική αμοιβή για μέχρι τρεις (3) ομόρρυθμους εταίρους φυσικά πρόσωπα ή μέχρι τρεις (3) κοινωνούς φυσικά πρόσωπα, με τα μεγαλύτερα ποσοστά συμμετοχής. Σε περίπτωση περισσότερων με ίσα ποσοστά

συμμετοχής, οι δικαιούχοι επιχειρηματικής αμοιβής καθορίζονται από την εταιρία ή κοινωνία και δηλώνονται με την οικεία αρχική ετήσια δήλωσή της. Τα ποσοστά αυτά δεν ισχύουν για τις εταιρίες του άρθρου 13 του ν. 718/1977 (ΦΕΚ 304 Α').

Η επιχειρηματική αμοιβή προσδιορίζεται με την εφαρμογή του ποσοστού συμμετοχής των εταίρων ή κοινωνών, στο πενήντα τοις εκατό (50%) των κερδών της εταιρίας ή κοινωνίας που δηλώθηκαν με την οικεία ετήσια δήλωσή της. Με την επιβολή αυτού του φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση, επί των κερδών αυτών, των προσώπων που συμμετέχουν σε αυτούς τους υπόχρεους.»

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 34 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα καθαρά κέρδη των επιχειρήσεων που ασχολούνται με την πώληση ανεγειρόμενων οικοδομών εξευρίσκονται με τη χρήση συντελεστή είκοσι τοις εκατό (20%) στα ακαθάριστα έσοδά τους.»

3. Οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται από 1.1.2010 για τα εισοδήματα που αποκτώνται από τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης επιβατικών λεωφορείων ενταγμένων σε Κ.Τ.Ε.Λ. και από 1.7.2010 και μετά για τα εισοδήματα που αποκτώνται από τις επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ). Ειδικά, για το τμήμα της διαχειριστικής περιόδου από 1.1.2010 μέχρι 30.6.2010, οι εκμεταλλευτές επιβατικών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ) θα φορολογηθούν με τα ποσά καθαρού εισοδήματος που αναφέρονται στην



περίπτωση α' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε., προσαυξημένα κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%), τα οποία περιορίζονται σε δωδέκατα. Τα τεκμαρτά αυτά ποσά μειώνονται προκειμένου για επιβατικά αυτοκίνητα δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ), που έχουν την έδρα τους σε πόλεις με πληθυσμό κάτω από διακόσιες χιλιάδες (200.000) κατοίκους κατά ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) και κάτω από πενήντα χιλιάδες (50.000) κατοίκους κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%). Προκειμένου για μη εργαζόμενους συνταξιούχους ιδιοκτήτες επιβατικών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης (ΤΑΞΙ), τα παραπάνω ποσά τεκμαρτού εισοδήματος μειώνονται κατά ποσό πεντακοσίων (500) ευρώ.

4. Οι διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για τα εισοδήματα που θα προκύψουν από 1.1.2010 και μετά.

5. Οι διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 6 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.7.2010 και μετά. Ειδικά, για το τμήμα της διαχειριστικής περιόδου από 1.1.2010 μέχρι 30.6.2010, τα ποσά του καταβαλλόμενου φόρου των παραπάνω περιπτώσεων μειώνονται κατά το ήμισυ και εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση για το τμήμα της παραπάνω διαχειριστικής περιόδου.

6. Οι διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 6 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2010 και μετά.

7. α. Οι διατάξεις των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται για τα εισοδήματα που αποκτώνται από την ημερομηνία ένταξής τους σε κατηγορία τήρησης βιβλίων και έκδοσης στοιχείων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και μετά. Ειδικά, για τα εισοδήματα του μέρους της διαχειριστικής χρήσης 2010 των επιχειρήσεων των αποκλειστικά πλανόδιων λιανοπωλητών, λιανοπωλητών σε κινητές λαϊκές αγορές και παραγωγών αγροτικών προϊόντων, λόγω αλλαγής μέσα στην ίδια χρήση της κατηγορίας βιβλίων και στοιχείων που τηρούνται από την επιχείρηση από την πρώτη στη δεύτερη ή τρίτη κατηγορία, τα καθαρά κέρδη κατά το τμήμα της περιόδου της διαχειριστικής χρήσης, στην οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας, θα προσδιορισθούν λογιστικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε. και για το τμήμα της διαχειριστικής περιόδου που τηρήθηκαν βιβλία και στοιχεία Α' κατηγορίας, το ποσό του φόρου που πρέπει να καταβληθεί σύμφωνα με τις προϊσχύουσες διατάξεις μέχρι την αλλαγή της κατηγορίας των βιβλίων, θα περιορισθεί σε τόσα δωδέκατα όσοι και οι μήνες λειτουργίας της επιχείρησης που τηρήθηκαν βιβλία Α' κατηγορίας. Ποσό φόρου που έχει καταβληθεί και αντιστοιχεί στο τμήμα της περιόδου της διαχειριστικής χρήσης στην οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας συμψηφίζεται κατά την εκκαθάριση της ετήσιας δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Πιστωτικό υπόλοιπο που προέρχεται από το φόρο αυτόν δεν επιστρέφεται.

β. Οι διατάξεις των παραγράφων 9, 10, 11, 12 και 13 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε. και η πρώτη φράση της παραγράφου 5 του άρθρου 33 του Κ.Φ.Ε.

καταργούνται από την ημερομηνία ισχύος του λογιστικού προσδιορισμού των αναφερόμενων στο άρθρο αυτό επιχειρήσεων.

8. Ειδικά για το μέρος της διαχειριστικής χρήσης 2010, για τις επιχειρήσεις που τηρούν Α' κατηγορίας βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ. και αλλάζουν μέσα στην ίδια χρήση την κατηγορία αυτών, από την πρώτη στη δεύτερη ή στην τρίτη κατηγορία, τα καθαρά κέρδη κατά το τμήμα της περιόδου της διαχειριστικής χρήσης, στην οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας, θα προσδιορισθούν λογιστικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του Κ.Φ.Ε, ενώ τα καθαρά κέρδη για το τμήμα της διαχειριστικής περιόδου που δεν τηρήθηκαν ή τηρήθηκαν βιβλία και στοιχεία Α' κατηγορίας θα προσδιορισθούν εξωλογιστικά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 του Κ.Φ.Ε.

Για τις πιο πάνω επιχειρήσεις για τη διαχειριστική χρήση 2010 παρέχεται η δυνατότητα σύνταξης προαιρετικών απογραφών, έναρξης και λήξης κατά τη χρονική περίοδο της αλλαγής της κατηγορίας των βιβλίων, χωρίς να ισχύει η προϋπόθεση της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 31 για την υποχρεωτική σύνταξη απογραφών για μία τριετία από τη σύνταξη της πρώτης προαιρετικής απογραφής λήξης.

9. Τα τέσσερα πρώτα εδάφια της παραγράφου 7, όπως αναριθμείται με την παράγραφο 4 του άρθρου 9 του παρόντος, του άρθρου 48 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«Χρόνος κτήσης του εισοδήματος από υπηρεσίες ελευθέρου επαγγέλματος θεωρείται ο χρόνος κατά τον οποίο παρασχέθηκαν οι υπηρεσίες από τον

ελεύθερο επαγγελματία. Όταν πρόκειται για παροχή υπηρεσιών διαρκείας, χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που καθίσταται απαιτητό κάθε επί μέρους τμήμα της αμοιβής για το μέρος αυτό και την υπηρεσία που παρασχέθηκε. Κατ' εξαίρεση, για τους ελεύθερους επαγγελματίες που αποκτούν εισόδημα από παροχή υπηρεσιών στο Δημόσιο και τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, χρόνος κτήσης του εισοδήματός τους θεωρείται ο χρόνος είσπραξής του.»

10. Τα δύο πρώτα εδάφια της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως εξής:

«Δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, κοινωφελή ιδρύματα, οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, δημόσιες επιχειρήσεις, τράπεζες και πιστωτικά ιδρύματα ή πιστωτικοί οργανισμοί, συνεταιρισμοί και ενώσεις τους, σύλλογοι γενικά και ενώσεις προσώπων ανεξάρτητα από το σκοπό τους, καθώς και επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες, που τηρούν βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.), όταν για την επαγγελματική τους εξυπηρέτηση ή για την εκτέλεση του σκοπού τους καταβάλλουν σε τρίτους, εκτός από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 2 του π.δ. 186/1992, αμοιβές για οποιουδήποτε είδους παρεχόμενη υπηρεσία με αποδείξεις δαπανών σύμφωνα με το άρθρο 15 του Κ.Β.Σ. παρακρατούν φόρο είκοσι τοις εκατό (20%).»

11. Στο τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται οι λέξεις «εφόσον η συναλλαγή υπερβαίνει τα τριακόσια (300) ευρώ».<sup>29</sup>

Ο συντελεστής φορολόγησης των εμπορικών επιχειρήσεων γίνεται 25% ο οποίος εφαρμόζεται μετά την αφαίρεση των κερδών. Οι ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες και κοινωνίες κληρονομικού δικαίου φορολογούνται με συντελεστή 20% μετά την αφαίρεση των αμοιβών τριών εταίρων ή κοινωνών. Οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την ανέγερση οικοδομών φορολογούνται με συντελεστή 20%.

Οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εκμετάλλευση αυτοκινήτων φορολογούνται με τα ποσά καθαρού εισοδήματος προσαυξημένα κατά ποσοστό πενήντα τοις εκατό.

---

<sup>29</sup> Ν. 3842, Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

## **ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ**

### **Άρθρο 7**

Φορολογία ελεύθερων επαγγελματιών

Παρακράτηση φόρων

1. α. Η πρώτη περίοδος της παραγράφου 5 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Το καθαρό εισόδημα αρχιτεκτόνων και μηχανικών από τη σύνταξη μελετών και σχεδίων οικοδομικών και λοιπών τεχνικών έργων, την επίβλεψη της εκτέλεσής τους, τη διεύθυνση εκτέλεσης (διοίκηση του έργου) και την ενέργεια πραγματογνωμοσυνών και διαιτησιών σχετικών με αυτά τα έργα, εξευρίσκεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως και 4. Σε περίπτωση εξωλογιστικού προσδιορισμού με βάση τις διατάξεις του άρθρου 50, εφαρμόζονται οι παρακάτω συντελεστές:».

β. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 4 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται και για το αρνητικό στοιχείο (ζημία) του εισοδήματος από ελευθέρια επαγγέλματα.»

2. Τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 5 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.

3. Η παράγραφος 6 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Οι διατάξεις των υποπεριπτώσεων ii και ιαia' της περίπτωσης γ' της προηγούμενης παραγράφου ισχύουν και για τις αμοιβές των γεωλόγων

μελετητών μόνο σε περίπτωση εξωλογιστικού προσδιορισμού του εισοδήματός τους με βάση τις διατάξεις του άρθρου 50.»

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου αυτού έχουν εφαρμογή για εισοδήματα που αποκτώνται από 1.1.2010 και μετά.

5. Η παράγραφος 3 του άρθρου 59 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Εκτός από τις προσωρινές δηλώσεις εκείνοι που έχουν υποχρέωση να παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 57 οφείλουν να επιδίδουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του Μαρτίου κάθε έτους, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους, οριστική δήλωση η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση κατοικίας κάθε δικαιούχου, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του, το ποσό των αμοιβών, το ποσό του φόρου που αναλογεί επ' αυτών με βάση την κλίμακα του άρθρου 9, με το ποσό του φόρου που οφείλεται μετά την έκπτωση από το φόρο που αναλογεί στο ποσοστό που ορίζεται με τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 57, το φόρο που παρακρατήθηκε για κάθε μισθωτό ή ημερομίσθιο ή συνταξιούχο κατά περίπτωση, καθώς και το υπόλοιπο για καταβολή ποσού φόρου, το οποίο καταβάλλεται εφάπαξ με την υποβολή της δήλωσης.

Εκτός από τις προσωρινές δηλώσεις εκείνοι που έχουν υποχρέωση να παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 58 οφείλουν να επιδίδουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του Απριλίου κάθε έτους, στον προϊστάμενο της δημόσιας



οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους, οριστική δήλωση η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση κατοικίας κάθε δικαιούχου, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του, το ποσό των αμοιβών από ελευθέρια επαγγέλματα και το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε για κάθε δικαιούχο.

Εκτός από τις προσωρινές δηλώσεις εκείνοι που έχουν υποχρέωση να παρακρατούν φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 55 οφείλουν να επιδίδουν μέχρι την τελευταία εργάσιμη, για τις δημόσιες υπηρεσίες, ημέρα του Μαΐου κάθε έτους, στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας της έδρας τους, οριστική δήλωση η οποία περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση κατοικίας κάθε δικαιούχου, τον αριθμό φορολογικού μητρώου του, το ποσό του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις και το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε για κάθε δικαιούχο. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο των πιο πάνω οριστικών δηλώσεων, ο τρόπος υποβολής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

6. Οι διατάξεις του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 49 του Κ.Φ.Ε. καταργούνται.<sup>30</sup>

Αναφορικά με τους ελεύθερους επαγγελματίες, ο νέος νόμος αποσαφηνίζει ποιες αμοιβές τους για ποια έργα φορολογούνται καθώς και πότε είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν τις δηλώσεις τους.

---

<sup>30</sup> Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

### Άρθρο 8

#### Λοιπές διατάξεις

1.α) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Όταν ο φόρος που οφείλεται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση καταβάλλεται εφάπαξ μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης, ανεξάρτητα αν βεβαιώθηκε σε μία ή περισσότερες δόσεις, παρέχεται στο συνολικό ποσό του φόρου και των λοιπών συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών έκπτωση ενάμισι τοις εκατό (1,5%). Όταν η δήλωση υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω διαδικτύου, εκτός από την έκπτωση του προηγούμενου εδαφίου, παρέχεται έκπτωση ενάμισι τοις εκατό (1,5%) στο συνολικό ποσό της οφειλής και μέχρι του ποσού των εκατόν δεκαοκτώ (118) ευρώ, ανεξάρτητα από τον αριθμό των δόσεων.

Κατά την καταβολή του φόρου που προκύπτει με βάση τροποποιητική δήλωση παρέχεται έκπτωση ποσοστού ενάμισι τοις εκατό (1,5%) στο σύνολο της νέας οφειλής, εφόσον αυτή είναι μικρότερη από την αρχική και ο υπόχρεος κατέβαλε την αρχική οφειλή και έτυχε παρόμοιας έκπτωσης ή κατέβαλε μέσα στην προθεσμία της πρώτης δόσης ποσό της αρχικής οφειλής που καλύπτει σε ποσοστό ενενήντα οκτώ και μισό τοις εκατό (98,5%) της νέας οφειλής, εφόσον το λάθος οφείλεται σε υπαιτιότητα της φορολογικής αρχής.»

β) Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 9 του άρθρου 9 του Κ.Φ.Ε., όπως αντικαταστάθηκαν από την περίπτωση α' της παραγράφου αυτής, ισχύουν για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων οικονομικού έτους 2010 και επομένων.

2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 20 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Το εισόδημα αυτό αποκτάται από κάθε πρόσωπο στο οποίο έχει νόμιμα μεταβιβασθεί με οριστικό συμβόλαιο ή έχει αποκτηθεί με δικαστική απόφαση ή λόγω χρησικτησίας το δικαίωμα πλήρους κυριότητας ή νομής ή επικαρπίας ή οίκησης, κατά περίπτωση.»

3. Οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«α) Ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) για αποσβέσεις σε οικοδομές οι οποίες χρησιμοποιούνται ως κατοικίες, οικοτροφεία, σχολεία, φροντιστήρια, αίθουσες κινηματογράφων ή θεάτρων, ξενοδοχεία, νοσοκομεία ή κλινικές και ποσοστό τρία τοις εκατό (3%) για οικοδομές οι οποίες χρησιμοποιούνται για άλλες χρήσεις. Επίσης, εκπίπτει ποσοστό μέχρι σαράντα τοις εκατό (40%) για ασφάλιστρα κατά του κινδύνου της πυρκαγιάς ή άλλων κινδύνων, για δικαστικές δαπάνες και για αμοιβή δικηγόρου για δίκες μισθωτικών διαφορών ή διαφορών μεταξύ ιδιοκτητών και διαχειριστών ιδιοκτησίας κατ' ορόφους. Όταν πρόκειται για εισόδημα που προκύπτει σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 21, όλα τα παραπάνω ποσοστά περιορίζονται σε τρία τοις εκατό (3%) συνολικώς.

Αν οι δαπάνες που αναφέρονται στα προηγούμενα εδάφια αφορούν κοινόχρηστους χώρους του ακινήτου, επιμερίζονται αναλόγως στους συνιδιοκτήτες του. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την αναγνώριση του δικαιώματος διενέργειας των εκπώσεων επί των δαπανών που ορίζονται στην περίπτωση αυτή, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

4. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 46 του Κ.Φ.Ε., προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Εξαιρετικώς, για ποδοσφαιριστές, καλαθοσφαιριστές, προπονητές, καθώς και άλλους αμειβόμενους αθλητές, το εισόδημα που αποκτούν, κατά περίπτωση, εξαιτίας της υπογραφής συμβολαίου μετεγγραφής ή της ανανέωσης συμβολαίου συνεργασίας με ποδοσφαιρικές ανώνυμες εταιρίες ή αναγνωρισμένα αθλητικά σωματεία, κατανέμεται ισομερώς για να φορολογηθεί σε όλα τα έτη, για τα οποία διαρκεί το εκάστοτε συμβόλαιο. Κατά την καταβολή και ανεξάρτητα της σχέσης που τους συνδέει παρακρατείται φόρος με βάση την κλίμακα του άρθρου 9 στο σύνολο του ετήσιου καταβλητέου ποσού που ανάγεται σε όσα έτη διαρκεί το εκάστοτε συμβόλαιο. Για την απόδοση του φόρου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 60.»

5. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 61 του Κ.Φ.Ε. μετά το πρώτο εδάφιο, προστίθεται δεύτερο εδάφιο, ως εξής:

«Εξαιρείται το φυσικό πρόσωπο, που αποκτά αποκλειστικά ετήσιο εισόδημα με βάση τις διατάξεις του άρθρου 16 μέχρι έξι χιλιάδες (6.000) ευρώ.»

6. Οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«Η δήλωση υποβάλλεται σε δύο (2) αντίτυπα είτε αυτοπροσώπως από τον υπόχρεο ή από πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί από αυτόν είτε ταχυδρομείται επί αποδείξει. Με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μεθόδων και δικτυακών υποδομών γίνεται υποχρεωτικά η υποβολή από κάθε υπόχρεο που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα, καθώς και από κάθε άλλο υπόχρεο του οποίου η δήλωση υποβάλλεται από εξουσιοδοτημένο λογιστή στον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας, που είναι αρμόδιος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63, μέχρι την 1η Μαρτίου του οικείου οικονομικού έτους.»

7. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Η υποβολή της δήλωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί έγκαιρα μέχρι την έναρξη του ωραρίου λειτουργίας των δημόσιων υπηρεσιών της επόμενης ημέρας από την ημέρα λήξης της προθεσμίας τους.»

8. Η παράγραφος 4 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«4. Τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις δεν συνυποβάλλονται κατά την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης μέσω διαδικτύου. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία και ο τρόπος ελέγχου αυτών των δικαιολογητικών, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

9. Η παράγραφος 6 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«6. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται κάθε φορά ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, τα δικαιολογητικά ή άλλα στοιχεία τα οποία συνυποβάλλονται με τη δήλωση, καθώς και ο τρόπος και ο χρόνος υποβολής της όπως ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.»

10. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 4 και 6 του άρθρου 62 του Κ.Φ.Ε., όπως τροποποιούνται με τις παραγράφους 6, 7, 8 και 9 του άρθρου αυτού, έχουν εφαρμογή για τις δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος που υποβάλλονται από το οικονομικό έτος 2011 και μετά.

11.α. Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 64 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Όταν ο φόρος που οφείλεται με βάση την εμπρόθεσμη δήλωση καταβάλλεται εφάπαξ μέσα στην προθεσμία υποβολής της δήλωσης, παρέχεται έκπτωση ενάμισι τοις εκατό (1,5%) στο συνολικό ποσό αυτού και των λοιπών συμβεβαιούμενων με αυτόν οφειλών.»

β. Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 64 του Κ.Φ.Ε., όπως προστίθενται με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου αυτής, ισχύουν για δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων οικονομικού έτους 2010 και επομένων.

12. Στην α' περίπτωση της παραγράφου 5 του άρθρου 85 του Κ.Φ.Ε. προστίθενται δύο εδάφια, ως εξής:

«Επίσης, χορηγείται αντίγραφο της κοινής φορολογικής δήλωσης και του εκκαθαριστικού σημειώματος στους συζύγους που βρίσκονται σε διάσταση ή

διάζευξη. Ειδικά επί συνιδιοκτησίας ακινήτου, χορηγούνται από το φάκελο του συνιδιοκτήτη που το εκμίσθωσε μονομερώς, αντίγραφο μισθωτηρίου συμβολαίου και λοιπά στοιχεία που αφορούν το κοινό ακίνητο, στους λοιπούς συνιδιοκτήτες, για διεκδίκηση των νόμιμων δικαιωμάτων τους στο δικαστήριο και δήλωση των εισοδημάτων τους από το ακίνητο αυτό.»

13. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 10 του ν. 2579/1998 (ΦΕΚ 31 Α΄) ισχύουν και για μεταβιβάσεις αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης ή των αδειών κυκλοφορίας τους που πραγματοποιούνται από 1<sup>ης</sup> Ιανουαρίου 2010 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2011. Για τις μεταβιβάσεις αυτές τα ποσά φόρου τα οποία ορίζονται με τις πιο πάνω διατάξεις προσαυξάνονται κατά ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατό (15%). Για μεταβιβάσεις που πραγματοποιούνται από 1.1.2010 μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υποβάλλονται συμπληρωματικές δηλώσεις χωρίς κυρώσεις μέσα σε έναν (1) μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος.

14. Στο άρθρο 14 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Παροχές σε χρήμα (μπόνους) πέραν των τακτικών αποδοχών και των υπερωριών που καταβάλλουν μέχρι και το οικονομικό έτος 2013 τα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία λειτουργούν στην Ελλάδα σε στελέχη τους, φορολογούνται ως εξής: για συνολικό ετήσιο εισόδημα μέχρι εξήντα χιλιάδες (60.000) ευρώ εάν καταβληθούν πρόσθετες αμοιβές (μπόνους) έως δέκα τοις εκατό (10%) επί του συνόλου των ετήσιων τακτικών αποδοχών και υπερωριών, φορολογούνται στην κλίμακα του άρθρου 9.



Ποσά που υπερβαίνουν το ποσοστό αυτό φορολογού- νται αυτοτελώς με την ακόλουθη κλίμακα:

Μέχρι 20.000 50%

20.001 – 40.000 60%

40.001 – 60.000 70%

60.001 – 80.000 80%

80.001 και άνω 90%.

Ο φόρος παρακρατείται κατά την καταβολή ή την πίστωση των ποσών αυτών στους δικαιούχους και αποδίδεται στο Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 60. Τα ανωτέρω έχουν εφαρμογή και για παροχές που καταβάλλονται από τα κέρδη των ανωτέρω νομικών προσώπων.»

15. Η παράγραφος 7 του άρθρου 84 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Η κατά του Δημοσίου απαίτηση προς επιστροφή φόρου παραγράφεται μετά τρία (3) έτη από την ημερομηνία της εμπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης ή αν υποβληθεί εκπρόθεσμα η δήλωση, μετά τρία (3) έτη από την ημερομηνία που η δήλωση αυτή όφειλε να είχε υποβληθεί. Αν υποβληθεί ανακλητική δήλωση ή δήλωση με επιφύλαξη, η αξίωση για την επιστροφή του φόρου παραγράφεται μετά τρία (3) έτη από την ημέρα της με οποιονδήποτε τρόπο αποδοχής της.

Η αξίωση για επιστροφή φόρου βάσει υποβληθείσας εμπρόθεσμης δήλωσης αναβιώνει από την κοινοποίηση φύλλου ή πράξης ελέγχου. Ως προς τα λοιπά

θέματα της παραγράφης εφαρμόζονται οι διατάξεις του δημοσίου λογιστικού (ν. 2362/1995), όπως εκάστοτε ισχύουν.»

16.α. Η παράγραφος 4 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε. αντικαθίσταται ως εξής:

«Για τους εγγάμους, εφόσον συντρέχει περίπτωση της παρ. 1 του άρθρου 5, η οφειλή για φόρο, τέλη και εισφορές, που αναλογούν στα εισοδήματά τους βεβαιώνεται χωριστά και η ευθύνη της καταβολής βαρύνει κάθε σύζυγο.»

β. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε. όπως αντικαταστάθηκαν με την περίπτωση α' της παραγράφου αυτής έχουν εφαρμογή για τις δηλώσεις του οικονομικού έτους 2011 και μετά.

17. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 74 του Κ.Φ.Ε. προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή των διατάξεων αυτής της παραγράφου.»

18. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 28 του ν. 820/1978 (ΦΕΚ 194 Α') προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Η σχετική απόφαση δημοσιεύεται με φροντίδα του Προϊσταμένου της υπηρεσίας με τοιχοκόλληση στο κατάστημα αυτής με την παρουσία ενός μάρτυρα, συντασσόμενου προς τούτο σχετικού πρακτικού.»

19. Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 23 του Κ.Φ.Ε. μετά το πρώτο εδάφιο προστίθενται τρία εδάφια, ως εξής:

«Ειδικά για την ανακατασκευή εν όλω ή εν μέρει καταστραφέντων αρχιτεκτονικών μελών κτιρίων ή κτισμάτων, που προστατεύονται κατά τις

διατάξεις των άρθρων 6 και 16 του ν. 3028/2002, καθώς και του άρθρου 4 του ν. 1577/1985, όπως ισχύουν, τα ποσοστά των δύο προηγούμενων εδαφίων αυξάνονται, αντίστοιχα, σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) και δεκαπέντε τοις εκατό (15%), κατά το διάστημα που διαρκούν οι εργασίες και για τέσσερα (4) ακόμη έτη μετά το πέρας των εργασιών. Η συνολική διάρκεια της απαλλαγής με την εφαρμογή των συντελεστών αυτών δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από οκτώ (8) έτη. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Πολιτισμού και Τουρισμού καθορίζεται η διαδικασία διαπίστωσης, έναρξης και πέρατος των εργασιών, ο προσδιορισμός του είδους των εργασιών και κάθε άλλο θέμα για την εφαρμογή της περίπτωσης αυτής.»

20. Στο άρθρο 85 παρ. 3 του Κ.Φ.Ε. μετά το τέταρτο εδάφιο προστίθεται νέο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Ο κατάλογος είναι διαθέσιμος στο διαδικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων. Η πρόσβαση στον κατάλογο γίνεται κατόπιν ταυτοποίησης του χρήστη και περιορίζεται με βάση συγκεκριμένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες για την πρόσβαση στον κατάλογο αυτόν.»<sup>31</sup>

Συνοπτικά, άλλες διατάξεις του νέου νόμου είναι ο τρόπος που καταβάλλεται ο φόρος που αναλογεί, οι εκπώσεις πληρωμής που παρέχονται στους φορολογούμενους, τις εκπώσεις για κάποιες κατηγορίες όπως οι κατοικίες που έχουν άλλη χρήση, ο τρόπος φορολόγησης των αθλητών που συνάπτουν

---

<sup>31</sup> Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010.

συμβόλαια, ο τρόπος φορολόγησης των μπόνους των στελεχών καθώς και ο τρόπος που υποβάλλεται η δήλωση του φορολογούμενου.

## ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είναι σαφές και απόλυτα κατανοητό ότι οι φόροι είναι απαραίτητοι για την λειτουργία του κράτους. Εντούτοις, το φορολογικό σύστημα που διαμορφώνεται από τις εκάστοτε κυβερνήσεις δεν μπορεί να χαρακτηριστεί και απόλυτα δίκαιο και έχει καταδειχτεί ότι στην πρακτική του εφαρμογή ανακαλύπτονται πολλές ανισότητες και αδικίες εις βάρος συγκεκριμένων ομάδων φορολογούμενων.

Αυτά τα κενά προσπαθεί να καλύψει ο νέος νόμος που όπως φανερώνει και ο τίτλος του, βασική του προσπάθεια είναι να υπάρχει φορολογική δικαιοσύνη ανάμεσα στους φορολογούμενους καθώς και πάταξη της φοροδιαφυγής.

Τη προσπάθεια αυτή ο νέος νόμος την στηρίζει κυρίως στο μέτρο των αποδείξεων. Επεκτείνοντας τη συλλογή αποδείξεων σε όλες σχεδόν τις συναλλαγές, προσπαθεί και έκπτωση να παρέχει στον φορολογούμενο, κάτι που ίσχυε για ελάχιστες περιπτώσεις μέχρι προσφάτως, αλλά και τον επαγγελματία να πιέσει και να ελέγχει ώστε να μην φοροδιαφεύγει αφού πλέον οι αποδείξεις θα είναι απαραίτητες στους φορολογούμενους και έτσι κατά την διάρκεια της συναλλαγής τους θα την ζητούν οι ίδιοι αναγκάζοντας με αυτό τον τρόπο τον επαγγελματία να την εκδίδει.

## ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Μαρινάκη Π., Καραμανλή – Μπαρουτάκη Αθ. (1995), *Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων. Θεωρία – Νομολογία, Υποδείγματα*, Νομική Βιβλιοθήκη
- Ν. 3296, *Φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, φορολογικοί έλεγχοι και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 253, 14 Δεκεμβρίου 2004
- Ν. 3842, *Αποκατάσταση φορολογικής δικαιοσύνης, αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και άλλες διατάξεις*, Αριθμός φύλλου 58, 23 Απριλίου 2010
- ΣτΕ 783/82, 1750/83, 649/81
- Το *Σύνταγμα της Ελλάδας* από την ιστοσελίδα της Βουλής ([www.hellenicparliament.gr](http://www.hellenicparliament.gr).) όπως αναθεωρήθηκε με το ψήφισμα της 27<sup>ης</sup> Μαΐου 2008 της Η' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων